

EASO prieglobsčio procedūros gairės: veiklos standartai ir rodikliai

EASO praktinių gairių serija

2019 m. rugsėjo mėn.

EASO prieglobsčio procedūros gairės: veiklos standartai ir rodikliai

EASO praktinių gairių serija

2019 m. rugsėjo mėn.

Atsakomybės apribojimas

Šio vertimo kokybės nepatikrino kompetentingos nacionalinės institucijos. Jei manote, kad vertimas neatitinka nacionalinio lygmens terminologijos, prašome kreiptis į [EASO](#).

Nei EASO, nei bet kuris EASO vardu veikiantis asmuo neprisiima atsakomybės už tai, kaip gali būti panaudota šiame leidinyje esanti informacija.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2019 m.

Print	ISBN 978-92-9485-609-8	doi:10.2847/34715	BZ-03-19-223-LT-C
PDF	ISBN 978-92-9485-621-0	doi:10.2847/664127	BZ-03-19-223-LT-N

© Europos prieglobsčio paramos biuras, 2019

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Naudoti arba atgaminti nuotraukas arba kitą medžiagą, kurių autorių teisės nepriklauso EASO, galima tik gavus teisių turėtojų leidimą.

Turinys

Santrumpų sąrašas	5
Ižanga	6
1. Bendroji informacija	6
2. Tikslas ir taikymo sritis	6
a) Bendras tikslas.....	6
b) Gairių taikymo sritis.....	7
3. Gairių struktūra	7
a) Skirsniai.....	7
b) Standartų struktūra	8
4. Teisinė sistema	8
5. Bendrieji principai	8
Galimybė naudotis procedūra	9
6. Prašymo pateikimas	9
a) Institucijos, kurios, tikėtina, gaus prašymus	9
b) Informavimas ir konsultavimas sulaikymo ir sienos perėjimo punktuose	9
c) Išlaikomų asmenų ir nelydimų nepilnamečių vardu pateikti prašymai.....	11
7. Prašymo registracija	11
8. Prašymo pateikimas	12
a) Veiksminga galimybė pateikti prašymą.....	12
b) Prašymo pateikimas išlaikomų suaugusiųjų arba nepilnamečių vardu.....	13
c) Dokumentas dėl prašytojo statuso	13
Prašytojams suteikiamos garantijos	14
9. Su specialiaisiais poreikiais susijusios procedūrinės garantijos	14
10. Informacijos teikimas ir konsultavimas	14
11. Teisė į teisinę pagalbą ir atstovavimą prieglobsčio procedūroje	15
12. Mokymas ir pagalba	16
Prašymo nagrinėjimas	17
13. Asmeninis pokalbis	17
a) Kvietimas į asmeninį pokalbį.....	17
b) Pasirengimas pokalbiui	17
c) Pokalbio pradžia	19
d) Pokalbio eiga.....	19
e) Pokalbio pabaiga.....	19
14. Bylų tvarkymo sistema	20
15. Informacija apie kilmės šalį	20
16. Susijusių dokumentų vertimas	21
17. Numanomas prašymo atsiėmimas	22

18. Kuo greitesnis nagrinėjimo užbaigimas	22
19. Sprendimas.....	23
a) Visų faktinių ir teisinių motyvų nurodymas	23
b) Pranešimas apie sprendimą.....	24
20. Informacija apie sprendimo atidėjimą ir tokio atidėjimo priežastis ir (arba) terminus.....	25
21. Specialios procedūros	26
a) Paspirtinta procedūra	26
b) Priimtimumo procedūros.....	27
c) Kartotiniai prašymai.....	28
d) Pasienio procedūros	28
e) Prioritetų nustatymas.....	29
22. Tarptautinės apsaugos panaikinimas.....	30
Priedas. Suvestinė lentelė.....	31

Santrumpų sąrašas

BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas 2016/679/ES dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
EASO	Europos prieglobsčio paramos biuras
ES	Europos Sąjunga
IKŠ	Informacija apie kilmės šalį
PD	2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (nauja redakcija) (2011 m.)
PPD	2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija)

Įžanga

1. Bendroji informacija

2013 m. birželio 26 d. Direktyvoje 2013/32/ES (toliau – PPD) nustatyti teisiniai standartai dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos. Direktyvoje paliekama tam tikra laisvė nuspręsti, kaip galima įgyvendinti šiuos teisinius standartus. Nacionalinės prieglobsčio sistemos nėra vienodos atsižvelgiant į tai, kaip į nacionalinės teisės aktus buvo perkeltos PPD nuostatos, taip pat į šių sistemų organizacinę struktūrą ir prieglobsčio procedūrų reikalavimus. Todėl prieglobsčio procedūrų įgyvendinimo būdai Europos Sąjungos (ES) valstybėse narėse išlieka skirtingi, o tai lemia nevienodą požiūrį į tarptautinės apsaugos prašytojus. Šiose gairėse pateikiami suformuluoti veiklos standartai ir rodikliai, kad būtų teisingai ir veiksmingai įgyvendinama PPD.

Šis dokumentas rengiamas pagal Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO) parengtą kokybės matricos metodiką. Gairės parengė iš ES valstybių narių ekspertų sudaryta darbo grupė, o dėl gairių projekto buvo konsultuojamasi su Europos Komisija, Jungtinių Tautų vyriausioju pabėgėlių reikalų komisaru ir Europos pabėgėlių ir tremtinių taryba. Prieš priimant galutinę gairių versiją, jos buvo nusiųstos EASO prieglobsčio procedūrų tinklui konsultacijoms, o paskui jas oficialiai patvirtino EASO valdyba.

Gairės buvo parengtos atsižvelgiant į vykstančias derybas dėl siūlomo prieglobsčio procedūros reglamento, tačiau gairių turinys grindžiamas dabartinės PPD nuostatomis, į kurias pateikiamos nuorodos. Skaitant gaires, reikia atsižvelgti į atitinkamo galiojančio teisės akto susijusias nuostatas.

2016 m. EASO paskelbė savo pirmuosius [priėmimo sąlygų veiklos standartus ir rodiklius](#). Šios prieglobsčio procedūrų gairės toliau grindžiamos 2016 m. nustatyta metodika.

2. Tikslas ir taikymo sritis

a) Bendras tikslas

Bendras šių gairių tikslas – padėti valstybėms narėms praktiškai įgyvendinti pagrindines PPD nuostatas, kad būtų užtikrintos sąžiningos ir veiksmingos prieglobsčio procedūros ir veiklos lygmeniu stiprinama bendra Europos prieglobsčio sistema.

Šiose gairėse pateikti veiklos standartai grindžiami esama Europos Sąjungoje taikoma praktika. Todėl šiomis gairėmis nesiekama sukurti idealios prieglobsčio sistemos modelio. Tačiau siekiama suformuluoti bendrai pripažįstamus veiklos standartus ir rodiklius, kurie būtų realistiški ir įgyvendinami visose ES valstybėse narėse, taip pat apibendrinti gerosios patirties pavyzdžius.

Gairės parengtos taip, kad jas būtų galima naudoti įvairioms reikmėms:

- politiniu lygmeniu gairės yra nacionalinių prieglobsčio procedūrų stiprinimo arba tolesnio plėtojimo priemonė;
- veiklos lygmeniu jos gali būti naudojamos prieglobsčio procedūroje siekiant užtikrinti veiksmingą pagrindinių PPD nuostatų įgyvendinimą ir remti procesų tobulinimo iniciatyvas;
- be to, gairės gali būti naudojamos kaip orientacinis dokumentas kuriant stebėsenos sistemas ir savarankiškai vertinant nacionalines procedūras, susijusias su prieglobsčio procedūrų sistemų kokybe.

Pagrindiniai šiuos standartus taikantys subjektai yra valstybės narės valdžios institucijos, o daugumą šių gairėse aprašytų standartų pagal savo kompetenciją turėtų taikyti būtent nacionalinės prieglobsčio institucijos. Tačiau praktiškai prieglobsčio procedūroje dažnai dalyvauja kiti subjektai, įskaitant, pavyzdžiui, migracijos institucijas, sienos apsaugos pareigūnus, regionines ar vietos tarnybas, tarpvyriausybines organizacijas arba nevyriausybines organizacijas.

Svarbu tai, kad valstybės narės gali nustatyti arba palikti galioti prašytojams palankesnes prieglobsčio procedūrų nuostatas, palyginti su nustatytais šiose gairėse. Šio dokumento jokiais aplinkybėmis nereikėtų vertinti kaip raginimo taikyti švelnesnius galiojančius standartus, jis veikia turėtų būti suprantamas kaip paskata užtikrinti jame nustatytus minimalius rodiklius.

b) Gairių taikymo sritis

Šiomis gairėmis siekiama palengvinti praktinį PPD nuostatų taikymą. Šios gairės netaikomos toliau nurodytiems aspektams.

Jeigu į sąrašą įtrauktiems standartams įgyvendinti reikalingos konkrečios su nelydimais nepilnamečiais susijusios priemonės, jos yra nurodytos. Tačiau šiose gairėse iš esmės nepateikiamas išsamus veiklos standartų, susijusių su **vaiko interesų** paisymu prieglobsčio procedūroje, rinkinys. Dėl vaiko interesų prieglobsčio procedūrose apžvalgos žr. [EASO praktines gaires](#) šiuo pavadinimu.

Galimybė pasinaudoti apeliacijos procedūra (pirmojo lygmens) patenka į šių gairių taikymo sritį (informacija, konsultavimas, prieinamumas). Tačiau pačios **apeliacijos procedūros organizavimas** šiose gairėse neaptariamas.

Atsižvelgiant į specialų temos pobūdį, **sveikatos patikrinimai** šiose gairėse neaptariami. Daugiau gairių apie pažeidžiamoms grupėms priklausančius asmenis patariame ieškoti [EASO praktinėje priemonėje, skirtoje specialiųjų poreikių turintiems asmenims nustatyti](#) (angl. IPSN).

Šiose gairėse atskirai neaptariamos **ekstremaliosiomis** laikomos situacijos.

Šiose gairėse aptariami **veiklos** standartai, kuriais remiamas teisinių standartų arba nuostatų įgyvendinimas. Tačiau tam tikrais atvejais, kai pačios PPD nuostatos atitinka veiklos standartus, jos į šias gaires įtrauktos kaip standartas.

3. Gairių struktūra

a) Skirsniai

Gairės suskirstytos į tris aktualias sritis: galimybė naudotis procedūra, prašytojams suteikiamos garantijos ir prašymo nagrinėjimas. Paskui dokumentas suskirstomas į 17 skirsnių.

A. Galimybė naudotis procedūra

1. Prašymo gavimas
2. Prašymo registracija
3. Prašymo pateikimas

B. Prašytojams suteikiamos garantijos

4. Specialiųjų poreikių turintiems prašytojams suteikiamos procedūrinės garantijos
5. Informacijos teikimas ir konsultavimas
6. Teisė į teisinę pagalbą ir atstovavimą prieglobsčio procedūroje
7. Mokymas ir pagalba

C. Prašymo nagrinėjimas

8. Asmeninis pokalbis
9. Bylų tvarkymo sistema
10. Informacija apie kilmės šalį
11. Susijusių dokumentų vertimas
12. Numanomas prašymo atsiėmimas
13. Kuo greitesnis nagrinėjimo užbaigimas
14. Sprendimas
15. Informacija apie sprendimo atidėjimą ir tokio atidėjimo priežastis
16. Specialios procedūros
17. Tarptautinės apsaugos panaikinimas

b) Standartų struktūra

Kiekviename skirsnyje pateikiamas vienas arba daugiau veiklos standartų, kurių kiekvienas apibūdinamas pateikiant rodiklius ir tam tikrais atvejais papildomas pastabas ir (arba) gerą patirtį.

Veiklos standartas – tai bendrai pripažįstama geroji patirtis, kuria siekiama nustatyti sąžiningą ir veiksmingą prieglobsčio procedūrą, kurioje įgyvendinamos bendros Europos prieglobsčio sistemos nuostatos. Veiklos standartu nėra apibrėžiama tai, kas jau nustatyta praktikoje, juo taip pat nustatomas siektinas tikslas. Veiklos standartai apima tris aspektus: prašytojo perspektyvą (sąžiningumas), atsakingo vadovo perspektyvą (veiksmingumas) ir teisės aktų leidėjo perspektyvą (teisėtumas).

Rodiklis – tai būdas, kuriuo galima išmatuoti arba stebėti standarto įgyvendinimą.

Papildomos pastabos – tai specifiniai svarbūs aspektai, konkrečios aplinkybės arba išimtys, susijusios su standartų arba rodiklių taikymu.

Geroji patirtis reiškia praktiką, kuri nebūtinai pripažįstama kaip standartas, tačiau valstybėms narėms rekomenduojama į ją atsižvelgti taikant veiklos standartus ir rodiklius savo nacionalinėse sistemose, be to, ji gali būti įkvėpimo šaltinis.

4. Teisinė sistema

Šių gairių teisinės sistemos pagrindą sudaro Prieglobsčio procedūrų direktyva (2013/32/ES), toliau – PPD. Į kitus teisės aktus, pavyzdžiui, Priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų direktyvą⁽¹⁾ (PD) arba Priėmimo sąlygų direktyvą⁽²⁾ atsižvelgta tais atvejais, kai tai buvo būtina siekiant papildyti PPD nuostatas.

5. Bendrieji principai

Taikant kiekvieną iš šiose gairėse nurodytų standartų ir rodiklių, visada reikia atsižvelgti į įvairius bendruosius principus.

Tai yra šie bendrieji principai:

- ✓ prieglobsčio procedūros **konfidencialumo** principas;
- ✓ teisė likti teritorijoje vykstant procedūrai ir **negrąžinimo principas** (angl. *non-refoulement*);
- ✓ **nediskriminavimas** (PPD 60 konstatuojamoji dalis) ir lyčių lygybė;
- ✓ pirmiausia atsižvelgti į **vaiko interesus** (PPD 33 konstatuojamoji dalis);
- ✓ **sąžininga ir veiksminga prieglobsčio procedūra** (PPD 8 konstatuojamoji dalis);
- ✓ **individualus, nešališkas ir objektyvus** kiekvieno prašymo **vertinimas**.

⁽¹⁾ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (nauja redakcija) (2011 m.).

⁽²⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (nauja redakcija) (2013 m.).

Galimybė naudotis procedūra

6. Prašymo pateikimas

a) Institucijos, kurios, tikėtina, gaus prašymus

PPD 6 straipsnio 1 dalis

1 STANDARTAS. *Institucijos, kurios, tikėtina, gaus prašymus, žino savo pareigas, o jų darbuotojai yra pakankamai kvalifikuoti.*

1.1 rodiklis. Atitinkamų institucijų užduotys ir pareigos yra nustatytos dokumentuose.

- **Papildoma pastaba.** *Oficialūs dokumentai gali būti nacionalinis įstatymas, dekretai ir pan.*

1.2 rodiklis. Sienos perėjimo punktuose ir sulaikymo įstaigose dirbantys darbuotojai dalyvavo būtinuose mokymo kursuose, kad galėtų vykdyti savo užduotis ir pareigas, susijusias su prieglobsčio procedūra. Šiuose mokymo kursuose, be kitų dalykų, mokoma, kaip pastebėti, kad asmuo gali norėti pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, remiantis, be kita ko, Šengeno vadovo 10 straipsniu, EASO ir *Frontex* praktiniu vadovu apie teisę pasinaudoti procedūra.

EASO ir *Frontex* praktinės priemonės, susijusios su galimybe pasinaudoti prieglobsčio procedūra

Praktinis vadovas apie teisę pasinaudoti prieglobsčio procedūra kartu su plakatu, kišeniniu vadovu ir lankstinuku padeda pirminio kontakto pareigūnams nustatyti asmenis, galinčius norėti prašyti suteikti apsaugą, be to, juose pateikiamos gairės dėl pagalbos ir procedūrinių garantijų, kurias reikėtų suteikti tokiems asmenims (informacijos suteikimas, registracija, perdavimas ir kita pagalba bei procedūrinės garantijos). Minėtuose dokumentuose taip pat pateikiama informacija apie svarbiausias pirminio kontakto pareigūnų pareigas ir asmenų, kuriems gali būti reikalinga tarptautinė apsauga, teisės pirminio kontakto aplinkybėmis.

2 STANDARTAS. *Institucijos, kurios, tikėtina, gaus prašymus, darbuotojai turi atitinkamą informaciją ir instrukcijas, kad informuotų prašytojus apie tai, kur ir kaip galima pateikti tarptautinės apsaugos prašymus.*

2.1 rodiklis. Visos susijusios institucijos gali pasinaudoti rašytinėmis instrukcijomis ir informacija, kad būtų pasirengusios informuoti prašytojus apie tai, kur ir kaip pateikti prašymą.

- **Papildoma pastaba.** *Įvairioms institucijoms prieinamos rašytinės instrukcijos ir informacija turėtų būti nuosekli, siekiant užtikrinti galimybę veiksmingai pateikti prašymą.*

2.2 rodiklis. Instrukcijos ir informacija surašomos taip, kad jas suprastų atitinkamų institucijų darbuotojai.

2.3 rodiklis. Jeigu asmuo prašymą pateikia institucijai, kuri neturi kompetencijos jo įregistruoti, prašytojas nedelsiant informuojamas apie tai, kaip ir kur bus užregistruotas prašymas, įskaitant prašymo pateikimo kompetentingai institucijai terminus.

b) Informavimas ir konsultavimas sulaikymo ir sienos perėjimo punktuose

PPD 8 straipsnio 1 ir 2 dalys

3 STANDARTAS. *Sulaikymo įstaigose ir sienos perėjimo punktuose dirbantys darbuotojai gali naudotis priemonėmis, kad aiškiai informuotų asmenis, kurie gali norėti pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, apie tai, kur ir kaip tai padaryti.*

3.1 rodiklis. Asmenims, kurie gali norėti pateikti prašymą, leidžiama susipažinti su rašytine ir prireikus žodine standartine informacija apie galimybę prašyti suteikti tarptautinę apsaugą.

Geroji patirtis

- Informacijai pateikti gali būti naudojamos įvairių rūšių priemonės: plakatai su iliustracijomis, lankstinukai, vaizdo medžiaga, mobiliosios programėlės ir pan.

3.2 rodiklis. Informacija pateikiama kuo greičiau, siekiant užtikrinti, kad nustatyti prašytojai galėtų nedelsdami pateikti prašymą.

3.3 rodiklis. Informacija apie galimybę pateikti prašymą yra prieinama atitinkamomis kalbomis.

3.4 rodiklis. Informacija asmenims, kurie gali norėti pateikti prašymą, pritaikoma atsižvelgiant į prašytojo amžių ir (arba) supratimo lygį.

4 STANDARTAS. *Prireikus galima pasinaudoti nemokamomis vertimo žodžiu paslaugomis.*

4.1 rodiklis. Būtinoms vertimo žodžiu paslaugoms, susijusioms su procedūra, reikalingos priemonės suteikiamos iš karto, kai nustatomas poreikis.

- **Papildoma pastaba.** *Tais atvejais, kai trūksta darbo jėgos ir (arba) taikomi laiko apribojimai, galima pasinaudoti vertimo žodžiu telefonu arba naudojant vaizdo įrangą paslaugomis.*

5 STANDARTAS. *Sulaikymo centruose ir sienos perėjimo punktuose patarimus ir konsultavimo paslaugas teikiančios organizacijos ir asmenys, taip pat su jais dirbantys vertėjai žodžiu gali tinkamai bendrauti su prašytojais, kad jiems suteiktų pagalbą.*

5.1 rodiklis. Bendravimas ribojamas pagal nacionalinės teisės aktus tik tais atvejais, kai tai yra objektyviai pateisinama dėl saugumo, viešosios tvarkos arba perėjimo punkto administravimo priežasčių ir jeigu dėl to bendravimas nėra griežtai apribojamas arba tampa neįmanomas.

5.2 rodiklis. Jeigu nustatomos patarimus ir konsultacijas teikiančių asmenų arba organizacijų dalyvavimo taisyklės, jos prašytojui ir (arba) jo patarėjui ar konsultantui ir vertėjui žodžiu turi būti aiškios ir prieinamos.

5.3 rodiklis. Sulaikymo įstaigose esantys prašytojai gali naudotis ryšio priemonėmis bendrauti su savo patarėjais ir (arba) konsultantais.

Geroji patirtis

- Pagal galiojančią tvarką užtikrinama, kad prireikus būtų galima pasinaudoti pakankamai kvalifikuotų vertėjų žodžiu paslaugomis.

6 STANDARTAS. *Konsultacijas teikiančios organizacijos ir asmenys gali privačiai susitikti ir kalbėtis su prašytojais.*

6.1 rodiklis. Jeigu galioja lankymo valandų taisyklės, darbo valandos turi būti pakankamai ilgos, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingai susitikti su prašytojais.

6.2 rodiklis. Konsultavimo paslaugas teikiančios organizacijos ir asmenys su prašytoju gali susitikti vietoje ir tokiomis sąlygomis, kuriomis užtikrinamas tinkamas privatumas.

7 STANDARTAS. *Sienos perėjimo punktuose esantys ir sulaikyti prašytojai informuojami apie konsultavimo paslaugas teikiančias organizacijas ir asmenis, be to, prašytojai gali veiksmingai susisiekti su šiomis organizacijomis arba asmenimis.*

7.1 rodiklis. Informacija apie tai, kaip susisiekti su konsultavimo paslaugas teikiančiomis atitinkamomis organizacijomis ir asmenimis, prašytojams yra prieinama įvairiomis kalbomis.

7.2 rodiklis. Prašytojui suteikiamos priemonės, kuriomis jis gali susisiekti su šiomis organizacijomis ir asmenimis.

c) Išlaikomų asmenų ir nelydimų nepilnamečių vardu pateikti prašymai

PPD 7 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys
PPD 25 straipsnio 1 dalies a punktas

8 STANDARTAS. Nustatomos garantijos, kuriomis užtikrinama, kad kiekvienas asmuo turėtų galimybę savo vardu pateikti prašymą.

8.1 rodiklis. Tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje nustatyta, kad prašytojas prašymą gali pateikti išlaikomų suaugusiųjų vardu, institucijos dėl kiekvieno išlaikomo suaugusiojo patikrina, ar jis nori, kad prašymas būtų pateiktas jo vardu. Ši informacija išlaikomam suaugusiajam perduodama privačiai.

Geroji patirtis

- Tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje nustatyta, kad prašytojas prašymą gali pateikti išlaikomų vaikų vardu, institucijos dėl kiekvieno tokio veiksnus vaiko patikrina, ar jis nori, kad prašymas būtų pateiktas jo vardu.

8.2 rodiklis. Į institucijų, kurios, tikėtina, gaus prašymus, mokymo kursus įtraukiamos gairės, kaip atpažinti požymius, susijusius su tuo, kad nelydimas vaikas norėtų prašyti suteikti tarptautinę apsaugą, ir kaip suformuluoti vaiko amžių atitinkančius klausimus.

9 STANDARTAS. Galioja veiksmingas mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad tais atvejais, kai nelydimas vaikas pateikia prašymą, kuo greičiau būtų paskirtas atstovas.

9.1 rodiklis. Institucijoms, kurios, tikėtina, gaus prašymus, pateikiamos instrukcijos, kaip perduoti vaiką kompetentingoms vaiko apsaugos institucijoms.

9.2 rodiklis. Kvalifikuotų potencialių atstovų rezervas yra pakankamas siekiant užtikrinti, kad kiekvienam nelydimam vaikui būtų laiku paskirtas atstovas ir kad atstovams tuo pat metu nebūtų priskirta per daug bylų.

7. Prašymo registracija

PPD 6 straipsnio 1 dalis

10 STANDARTAS. Asmeniui pateikus prašymą, jis įregistruojamas vietoje arba prašytojui nedelsiant paskiriamas susitikimas dėl registracijos, kuris turėtų įvykti per tris artimiausias darbo dienas arba per šešias artimiausias darbo dienas, kai prašymas pateikiamas institucijai, kuri nėra kompetentinga jį užregistruoti.

10.1 rodiklis. Sukuriama veikianti susitikimų dėl registracijos valdymo sistema, kuri naudojama tais atvejais, kai registracijos negalima atlikti vietoje.

10.2 rodiklis. Vykstant darbo procesui, kuriam skiriama pakankamai laisvų darbuotojų ir išteklių, užtikrinama, kad registracija būtų atlikta per tris darbo dienas arba per šešias darbo dienas, jeigu prašymas pateikiamas institucijai, kuri nėra kompetentinga jį užregistruoti.

11 STANDARTAS. Prašymas tinkamai įregistruojamas.

11.1 rodiklis. Prašytojas fiziškai dalyvauja registruojant prašymą, išskyrus atvejus, kai nacionalinėje teisėje nustatyta kitaip arba jeigu prašytojas negali atvykti į registracijos centrą dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių.

11.2 rodiklis. Registracija vykdoma taip, kad būtų užtikrinamas kuo didesnis privatumas.

11.3 rodiklis. Kiekvieno prašytojo asmens duomenys įregistruojami, nepaisant to, ar prašymą prašytojas pateikė tiesiogiai, ar prašymas buvo pateiktas išlaikomų asmenų vardu.

8. Prašymo pateikimas

a) Veiksminga galimybė pateikti prašymą

PPD 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys

12 STANDARTAS. *Prašytojas informuojamas apie jo teises ir pareigas, susijusias su prašymo pateikimu, ne vėliau kaip prašymo registracijos metu.*

12.1 rodiklis. Prašytojui pateikiama rašytinė informacija, kaip ir kur pateikti prašymą, taip pat informacija apie prašymo nepateikimo pasekmes.

12.2 rodiklis. Rašytinę informaciją papildo žodiniai paaiškinimai, kuriais prirėikus siekiama užtikrinti prašytojo supratimą.

13 STANDARTAS. *Prašymas pateikiamas kuo greičiau po registracijos.*

13.1.a rodiklis. Jeigu nacionaliniame įstatyme nustatyta, kad prašymai turėtų būti pateikiami naudojant konkrečią prašytojo pildomą formą, ji perduodama po registracijos, taip pat pateikiami paaiškinimai, kaip perduoti prašymą sprendžiančiajai institucijai.

ARBA

13.1.b rodiklis. Jeigu nacionaliniame įstatyme nustatyta, kad prašymai turėtų būti pateikti asmeniškai nurodytoje vietoje po registracijos, sukuriama susitikimų valdymo sistema, kuria naudojamosi tuo atveju, kai prašymo negalima pateikti vietoje.

13.2 rodiklis. Sukuriama stebėsenos sistema, kuria naudojamosi laikotarpiui nuo prašymo registracijos iki jo pateikimo stebėti.

14 STANDARTAS. *Jeigu pagal nacionalinę teisę reikalaujama, kad prašytojas būtų apklausiamas dėl pateikto prašymo, prirėikus suteikiamos vertimo žodžiu paslaugos.*

14.1 rodiklis. Prieš pradėdant bet kokį tokį pokalbį arba jo pradžioje įvertinamas ir patenkinamas poreikis suteikti vertimo žodžiu paslaugas.

14.2 rodiklis. Vertėjų žodžiu rezervas yra pakankamas, kad būtų užtikrintos galimybės laiku pateikti prašymą.

- **Papildoma pastaba.** *Vertimo žodžiu telefonu arba naudojantis vaizdo įranga paslaugos gali būti prirėinamos visų pirma tais atvejais, kai trūksta darbo jėgos ir (arba) taikomi laiko apribojimai.*

15 STANDARTAS. *Kai kita institucija, išskyrus sprendžiančiąją instituciją, atsako už prašymo pateikimą, byla sprendžiančiajai institucijai perduodama kuo greičiau po prašymo pateikimo.*

15.1 rodiklis. Yra nustatytas procesas, kuriuo užtikrinama, kad prašymas sprendžiančiajai institucijai būtų perduotas laiku.

15.2 rodiklis. Sprendžiančioji institucija stebi laiką nuo bylos pateikimo iki gavimo.

b) Prašymo pateikimas išlaikomų suaugusiųjų arba nepilnamečių varduPPD 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys
PPD 7 straipsnis**16 STANDARTAS. Jeigu prašytojas prašymą pateikė veiksnų išlaikomų suaugusiųjų vardu, reikalaujama pateikti rašytinį išlaikomų asmenų sutikimą.**

16.1 rodiklis. Išlaikomi suaugusieji informuojami individualiai ir tokioje vietoje, kurioje užtikrinamas pakankamas privatumas.

16.2 rodiklis. Išlaikomi suaugusieji informuojami apie prašymo pateikimo jų vardu pasekmes ir apie jų teisę pateikti atskirą prašymą prieš pateikiant prašymą arba prieš asmeninį pokalbį.

16.3 rodiklis. Išlaikomų suaugusiųjų sutikimui gauti naudojama forma, kuri yra atskira nuo „pagrindinio“ prašytojo teikiamos prašymo formos.

16.4 rodiklis. Informuojant išlaikomus asmenis, prireikus suteikiamos vertimo žodžiu paslaugos.

c) Dokumentas dėl prašytojo statuso

PSD 6 straipsnis

17 STANDARTAS. Visi prašytojai gauna jų statusą patvirtinantį dokumentą^(*).

17.1 rodiklis. Veikia sistema, kuria užtikrinama, kad dokumentas būtų išduotas kuo greičiau po prašymo registracijos ir (arba) ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo pateikimo.

^(*) Pagal Priėmimo sąlygų direktyvos (2013/33/ES) 6 straipsnio 2 dalį valstybės narės gali netaikyti reikalavimo pateikti dokumentą, kuriuo patvirtinamas prašytojo statusas, tais atvejais, kai prašytojas yra sulaukytas ir kol nagrinėjamas pasienyje pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas, arba pagal procedūrą, taikomą sprendžiant dėl prašytojo teisės atvykti į valstybės narės teritoriją.

Prašytojams suteikiamos garantijos

9. Su specialiaisiais poreikiais susijusios procedūrinės garantijos

PPD 24 straipsnis

18 STANDARTAS. *Nustatytas procesas, kurį taikant per pagrįstą laiką nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo nustatomi, įvertinami ir patenkinami specialieji poreikiai ir kuris naudojamas per visą procedūrą.*

18.1 rodiklis. Procese aiškiai nurodoma, kas atsako už specialiųjų poreikių nustatymą, vertinimą ir tinkamą reagavimą į juos, siekiant sudaryti sąlygas prašytojams, kuriems reikalingos specialios procedūrinės garantijos, pasinaudoti visomis teisėmis ir laikytis visų pareigų procedūros metu.

18.2 rodiklis. Parengtos gairės, kaip nustatyti ir įvertinti specialiuosius poreikius ir kaip į juos reaguoti.

EASO internetinė priemonė, kuria nustatomi specialiųjų poreikių turintys asmenys

Pagrindinė **IPSN** priemonės paskirtis – palengvinti galimybę laiku nustatyti specialiųjų procedūrinių ir (arba) priėmimo poreikių turinčius asmenis. Ja galima naudotis bet kuriame prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūros etape ir bet kuriame priėmimo proceso etape. Tai yra praktinė pagalbinė priemonė, skirta pareigūnams, kurie dalyvauja prieglobsčio ir priėmimo procedūroje ir neturi išankstinių ekspertinių žinių medicinos, psichologijos arba kitose su prieglobsčio procedūra nesusijusiose srityse.

19 STANDARTAS. *Visos procedūros metu veiksmingai taikomas procesas, per kurį nustatomi, įvertinami ir patenkinami specialieji poreikiai.*

19.1 rodiklis. Specialiesiems poreikiams nustatyti, įvertinti ir patenkinti skiriama pakankamai išteklių.

19.2 rodiklis. Pirminis specialiųjų poreikių nustatymas ir įvertinimas atliekamas per pagrįstą laiką, kartu užtikrinant, kad vėlesniame etape paaiškėję specialieji poreikiai būtų tinkamai nustatyti ir įvertinti.

Geroji patirtis

- Specialiųjų poreikių nustatymas ir įvertinimas dokumentuojamas ir apie juos atitinkami subjektai informuojami laikantis konfidencialumo ir duomenų apsaugos politikos ir reglamentų, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje.

19.3 rodiklis. Prireikus vertinant specialiuosius poreikius pasitelkiami konkretūs subjektai.

19.4 rodiklis. Veikia nustatyti ir naudojami priėmimo institucijų ir sprendžiančiosios institucijos komunikacijos ir bendradarbiavimo kanalai.

19.5 rodiklis. Kiekvienu konkrečiu atveju turėtų būti tinkamai naudojami perdavimo mechanizmai.

10. Informacijos teikimas ir konsultavimas

PPD 19 straipsnis

20 STANDARTAS. *Sukurtas tinkamas mechanizmas, pagal kurį paprašius nemokamai teikiama teisinė ir procedūrinė informacija.*

20.1 rodiklis. Informaciją teikiančių subjektų funkcijos ir jų vykdymo laikas yra aiškiai apibrėžti.

20.2 rodiklis. Aiškiai apibrėžta atsakomybė už informacijos parengimą ir atnaujinimą.

20.3 rodiklis. Prašytojai informuojami apie procedūros etapus ir taikomus terminus.

20.4 rodiklis. Prašytojai informuojami apie teises ir pareigas, įskaitant informavimą apie pareigą pateikti informaciją, kuri yra reikalinga norint pagrįsti tarptautinės apsaugos prašymą, ir apie pasekmes, kurios gali atsirasti prašytojams nesilaikant savo pareigų ir nebendradarbiaujant su institucijomis.

20.5 rodiklis. Informacija apie įvairius procedūros etapus pateikiama laiku, kad prašytojai galėtų įgyvendinti savo teises ir vykdyti pareigas.

21 STANDARTAS. Veiksmingai taikomas teisinės ir procedūrinės informacijos teikimo mechanizmas.

21.1 rodiklis. Siekiant užtikrinti veiksmingą teisinės ir procedūrinės informacijos teikimą, skiriama pakankamai išteklių.

21.2 rodiklis. Informaciją, išaiškinimus ir paaiškinimus teikiantys darbuotojai turi būtinų žinių ir įgūdžių.

21.3 rodiklis. Mechanizmo veikimas reguliariai įvertinamas.

21.4 rodiklis. Nedelsiant pašalinami galimi mechanizmo veikimo trūkumai.

22 STANDARTAS. Užtikrinama, kad prašytojas suprastų informaciją apie procedūrą ir savo bylą.

22.1 rodiklis. Jeigu informacija teikiama raštu, žinutė suformuluojama aiškiai, netechniniu būdu ir, kai įmanoma, prašytojui suprantama kalba.

22.2 rodiklis. Informacija prireikus taip pat teikiama žodžiu prašytojui suprantama kalba.

22.3 rodiklis. Jeigu informacija teikiama žodžiu, institucija užtikrina, kad prašytojas suprastų pateikiamą informaciją.

22.4 rodiklis. Informacija pateikiama taip, kad būtų atsižvelgta į prašytojų specialiuosius poreikius ir individualias aplinkybes.

11. Teisė į teisinę pagalbą ir atstovavimą prieglobsčio procedūroje

PPD 20 straipsnis

23 STANDARTAS. Informacija apie galimybes gauti teisinę pagalbą ir atstovavimą pateikiama prašytojui paprašius.

23.1 rodiklis. Kartu su informacija nurodomos nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo suteikimo sąlygos ir veiksmai, kuriuos reikia atlikti norint pateikti teisinės pagalbos prašymą.

23.2 rodiklis. Kartu su informacija pateikiama subjektų, kurie gali suteikti teisinę pagalbą, ir atstovavimo pagal nacionalinę teisę apžvalga.

23.3 rodiklis. Informacija apie galimybę susisiekti su teisinės pagalbos teikėjais suteikiama laiku, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisinę gynybą.

24 STANDARTAS. Nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas nėra savavališkai ribojami.

24.1 rodiklis. Prašymų suteikti nemokamą teisinę pagalbą ir atstovavimą nagrinėjimo taisyklės yra aiškios ir prieinamos prašytojui pagal nacionalinę teisę.

Geroji patirtis

- Vertinama teisinės ir procedūrinės informacijos pateikimo mechanizmo ir kitų mechanizmų sąveika ir sprendžiamos su tuo susijusios problemos (pvz., tapatybės nustatymo, vertinimo ir reagavimo į specialiuosius procedūrinius arba priėmimo poreikius mechanizmas).

25 STANDARTAS. Patarėjas teisės klausimais arba kiti konsultantai, kurie padeda arba atstovauja prašytojui, įleidžiami arba jiems leidžiama dalyvauti pagal nacionalinę teisę ir jiems leidžiama laiku susipažinti su bylos informacija, kuria yra pagrįstas sprendimas.

25.1 rodiklis. Galioja taisyklės, pagal kurias reguliuojama galimybė susipažinti su atitinkama bylos informacija.

25.2 rodiklis. Šios taisyklės yra aiškios ir viešai prieinamos.

12. Mokymas ir pagalba

PPD 4 straipsnio 3 dalis
PPD 14 straipsnis

26 STANDARTAS. Parengta sprendžiančiosios institucijos atitinkamų darbuotojų mokymo, susijusio su žiniomis ir įgūdžiais prieglobsčio srityje, programa.

26.1 rodiklis. Darbuotojai dalyvavo mokymo kursuose, susijusiuose su žmogaus teisėmis ir pabėgėlių teise ir Europos Sąjungos prieglobsčio *acquis*, įskaitant konkrečius teisinius standartus ir teismų praktiką.

- **Papildoma pastaba.** Atitinkamų darbuotojų mokymo programa galėtų apimti EASO mokymo modulius, visų pirma pagrindinius modulius: pokalbio metodus, įrodymų vertinimą ir įtrauktį.

26.2 rodiklis. Konkrečios specializacijos darbuotojai dalyvavo mokymo kursuose, susijusiuose su vaikų ir specialiųjų poreikių turinčių asmenų prašymų tvarkymu.

26.3 rodiklis. Darbuotojai parengti taikyti pokalbio metodus ir turi bendrųjų žinių apie aplinkybes ir patirtį, kuri galėtų daryti neigiamą poveikį prašytojo gebėjimui būti apklaustam.

- **Papildoma pastaba.** Aplinkybės ir prašytojo patirtis, susijusi su žiauriomis persekiojimo formomis praeityje, gali apimti kankinimą, smurtą dėl lyties, traumą, potrauminio streso sutrikimą ir pan.

27 STANDARTAS. Darbuotojams teikiama būtina ir tinkama parama.

27.1 rodiklis. Kiekvienas pareigūnas išsamiai ir laiku supažindinamas su jo funkcijomis, įskaitant supažindinimą su elgesio kodeksu.

27.2 rodiklis. Pagrindiniai mokymo kursai rengiami iš karto po įdarbinimo ir prieš bylas nagrinėjančiam pareigūnui pradėdant rengti pokalbius.

27.3 rodiklis. Reguliariai ir atsižvelgiant į poreikius rengiami žinių atnaujinimo mokymo kursai ir specialūs mokymo kursai.

27.4 rodiklis. Darbuotojai prirėikus gali kreiptis patarimo į ekspertus konkrečiais klausimais, pavyzdžiui, susijusiais su medicina, sveikata, religija, vaikais arba lytimi.

Geroji patirtis

- Teminių centrų administracijoje įkūrimas, kad būtų galima lengviau pasinaudoti ekspertų patarimais.
- Parengtas kiekvienos mokymo programos tvarkaraštis.

Prašymo nagrinėjimas

13. Asmeninis pokalbis

a) Kvietimas į asmeninį pokalbį

PPD 14 straipsnio 1 dalis

Geroji patirtis

- Kvietime į asmeninį pokalbį prašytojui suteikiama pakankamai laiko pasirengti asmeniniam pokalbiui.

28 STANDARTAS. *Jeigu prašytojas kviečiamas atvykti į asmeninį pokalbį, informacija apie asmeninį pokalbį prašytojui pateikiama tiesiogiai, aiškiai ir tiksliai.*

28.1 rodiklis. Rašytiniame asmeniniame kvietime nurodoma bent informacija apie asmeninio pokalbio datą, laiką ir vietą.

Geroji patirtis

- Šeimoms skirti rašytiniai asmeniniai kvietimai įteikiami visiems suaugusiems prašytojams ir vaikams, kurie prašymus pateikė atskirai.
- Kvietime aiškiai nurodoma, ar tikimasi, kad vaikai dalyvaus pokalbyje.

b) Pasirengimas pokalbiui

EASO praktinės gairės. Asmeninis pokalbis

Šiose [praktinėse gairėse](#) skatinama taikyti struktūrizuotą pokalbio metodą laikantis EASO mokymo programos. Šis struktūrizuotas metodas padeda naudotojui suprasti pasirengimo asmeniniam pokalbiui, pokalbio pradžios ir informacijos teikimo, pokalbio eigos, įskaitant rekomendacijas dėl prašymo esmės, kurią reikia išnagrinėti per pokalbį, etapus, įskaitant pokalbio užbaigimo etapą ir veiksmus, kurių reikia imtis pasibaigus pokalbiui.

29 STANDARTAS. *Prieš asmeninį pokalbį kuo atidžiau išnagrinėjama bylos informacija.*

29.1 rodiklis. Bylas nagrinėjantis pareigūnas gali susipažinti su bylos medžiaga likus pakankamai laiko iki pokalbio, kad galėtų jam pasirengti.

29.2 rodiklis. Kai įmanoma, pasirengimo metu atsižvelgiama į visus aspektus, kurie galėtų turėti įtakos pokalbio eigai, įskaitant bet kokius prašymus dėl konkrečios pokalbio rengėjo ir (arba) vertėjo žodžiu lyties.

29.3 rodiklis. Pasirengimo metu atsižvelgiama į visus aspektus, kurie yra svarbūs vertinant reikalavimą.

- **Papildoma pastaba.** *Šie aspektai gali būti susiję su pokalbio eiga ir reikalavimo vertinimu.*

29.4 rodiklis. Bylas nagrinėjantis pareigūnas susipažįsta su atitinkama informacija apie kilmės šalį (IKŠ), kuri taikoma bylai, ir tai padaro prieš pokalbį.

Geroji patirtis

- Bylas nagrinėjantis pareigūnas parengia pokalbio temas, kuriomis vėliau remiasi, ir tai darydamas atsižvelgia į bet kokią informaciją byloje bei susijusią IKŠ.

30 STANDARTAS. Asmeninis pokalbis vyksta prašytojui suprantama kalba.

30.1 rodiklis. Veikia sistema, kuria užtikrinamas pakankamas vertėjų žodžių, kurių paslaugomis galima pasinaudoti, skaičius.

30.2 rodiklis. Veikia sistema, kuria užtikrinama, kad vertėjai žodžiu turėtų būtinų žinių ir patirties, siekiant užtikrinti tinkamą bendravimą su prašytoju ir (arba) išversti dokumentus.

Geroji patirtis

- Vertėjams žodžiu taikomi reikalavimai gali apimti sertifikuotą mokymą (EASO vertėjų žodžiu mokymo modulį), taip pat elgesio kodeksą, kurį kiekvienas vertėjas žodžiu pasirašo prieš pradėdamas dirbti.
- Veikia mechanizmai, kuriais užtikrinama, kad tais atvejais, kai nėra vertėjo žodžiu, galinčio versti iš prašytojui suprantamos kalbos ir į tą kalbą, būtų randama alternatyva, pavyzdžiui:
  - pokalbio atidėjimas iki kitos artimiausios įmanomos dienos;
  - asmeninio pokalbio rengimas kita kalba, kurią, kaip pagrįstai tikimasi, supranta prašytojas;
  - tinkamų vertėjų žodžiu samdymas naudojantis elektroninėmis priemonėmis (telekonferencija, „Skype“, IP telefonas);
  - bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis siekiant rasti tinkamą vertėją žodžiu.

31 STANDARTAS. Pokalbių kambariai yra tinkami asmeniniams pokalbiams rengti ir juose užtikrinamas visiškas konfidencialumas ir saugumas.

31.1 rodiklis. Parengiamos vidaus gairės, skirtos pokalbio kambariui įrengti, visų pirma atsižvelgiant į specialiųjų poreikių turinčius prašytojus.

31.2 rodiklis. Parengtos konkrečios gairės dėl saugumo ir ekstremaliųjų situacijų, kurios gali susidaryti pokalbio metu.

Geroji patirtis

- Bylas nagrinėjantys pareigūnai yra mokomi, kaip elgtis saugumo ir ekstremaliosiose situacijose, pavyzdžiui, suteikti pirmąją pagalbą.

31.3 rodiklis. Pokalbis vyksta atskirame kambaryje, kuriame prašytojas nėra viešai matomas.

Geroji patirtis

- Kviečiant prašytoją į laukiamąjį, naudojamos anonimiškumą užtikrinančios tapatybės nustatymo formos.
- Įrengiami specialūs kambariai su dekoracijomis ir kitomis vaikams pritaikytomis priemonėmis.

31.4 rodiklis. Galioja parengtos vidaus taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad pokalbis nebūtų be reikalo pertraukiamas.

Geroji patirtis

- Įrengti specialios ir prižiūrimas vietas arba kambarius prašytojų vaikams, kuriuose būtų galima pasinaudoti saugiais žaislais ir pašymo priemonėmis, kad vaikai galėtų užsiimti kūrybine veikla pokalbio metu.
- Kai tinkama, kvietime į pokalbį informuoti prašytoją, kad vaiko dalyvavimas nebūtinas ir kad vaikai neprivalo lydėti tėvo (motinos) į pokalbį.
- Prieš pokalbį patikrinti įrangą ir išsiaiškinti, ar ji yra vietoje ir veikia.
- Pokalbio kambaryje gali būti laikomos vandens ir servetėlių atsargos, kad prašytojas jomis galėtų pasinaudoti.

c) Pokalbio pradžia

PPD 15 straipsnio 3 dalis

32 STANDARTAS. Pokalbio pradžioje prašytojui paaiškinamas pokalbio tikslas ir aplinkybės.

32.1 rodiklis. Pokalbio rengėjas prisistato prašytojui, taip pat kitiems pokalbio kambaryje esantiems asmenims ir paaiškina kiekvieno dalyvaujančio asmens vaidmenį.

Geroji patirtis

- Pirmą kartą matantis su prašytoju dalyvauja vertėjas žodžiu.
- Pokalbyje dalyvaujantys asmenys turėtų būti susodinami taip, kad bylas nagrinėjantis pareigūnas sėdėtų priešais prašytoją, o vertėjas žodžiu sėdėtų neutralioje vietoje tarp prašytojo ir bylas nagrinėjančio pareigūno.

32.2 rodiklis. Prašytojui būtina informacija pateikiama prieš pokalbio pradžią, įskaitant informaciją apie pokalbio tikslą, konfidencialumo principą, galimybę daryti pertraukas, prašytojo pareigas, galimybę pateikti atitinkamus dokumentus ir taikomą procedūrą, įskaitant pokalbio įrašymo arba ataskaitos apie jį parengimo būdą.

Geroji patirtis

- Bylas nagrinėjantys pareigūnai turi kontrolinį sąrašą, kuriuo remdamiesi užtikrina, kad nebūtų praleistas nė vienas pokalbio etapas ir kad būtų pateikta būtina informacija.

32.3 rodiklis. Po įvadinio asmeninio pokalbio etapo patikrinama, ar prašytojas ir vertėjas žodžiu supranta vienas kitą.

d) Pokalbio eiga

PPD 16 straipsnis

33 STANDARTAS. Sudaromos sąlygos tinkamai pokalbio eigai.

33.1 rodiklis. Pokalbiui numatoma skirti pakankamai laiko, kad prašytojas galėtų pateikti visą informaciją, kurios reikia reikalavimui pagrįsti.

33.2 rodiklis. Prašytojas ir vertėjas žodžiu raginami bet kuriame asmeninio pokalbio etape nurodyti bet kokias bendravimo ir (arba) supratimo problemas.

33.3 rodiklis. Per pokalbį patikrinama, ar tinkamai suprasti su pagrindiniais aspektais susiję klausimai.

33.4 rodiklis. Prašytojui suteikiama galimybė per visą pokalbį pateikti paaiškinimus dėl bet kokių galimų neatitiktikčių, prieštaravimų arba trūkstamos informacijos.

33.5 rodiklis. Pokalbio rengėjas įsitikina, ar prašytojas prieš užbaigiant pokalbį nenori ko nors pridurti.

e) Pokalbio pabaiga

PPD 12 straipsnio 1 dalies a punktas
PPD 17 straipsnis**34 STANDARTAS. Prašytojo prašoma patvirtinti pokalbio stenogramos arba ataskaitos turinį, kai pokalbis nebeįrašinamas.**

34.1a rodiklis. Pokalbio pabaigoje suteikiama pakankamai laiko stenogramai ir (arba) ataskaitai perskaityti, kad prašytojas galėtų žodžiu ir (arba) raštu patvirtinti turinį ir pateikti pastabas ir (arba) paaiškinimus.

ARBA

34.1b rodiklis. Prašytojui suteikiamas konkretus ir pagrįstas terminas, kad prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą, būtų galima žodžiu ir (arba) raštu patvirtinti turinį arba pateikti **pastabas** ir (arba) paaiškinimus.

34.2 rodiklis. Bet kokios prašytojo pateiktos pastabos arba paaiškinimai, įskaitant bet kokį prašytojo atsisakymą patvirtinti turinį, įtraukiami į stenogramą ir (arba) ataskaitą arba prie jos pridedami.

- **Papildoma pastaba.** Jeigu asmeninis pokalbis įrašomas, per pokalbį reikia reguliariai atlikti kontrolinius patikrinimus. Išsamios rašytinės instrukcijos dėl įrašymo įrangos naudojimo padeda išvengti bet kokio informacijos praradimo.

35 STANDARTAS. Prašytojas tinkamai informuojamas apie kitus procedūros etapus.

35.1 rodiklis. Bylas nagrinėjantis pareigūnas įsitikina, ar prašytojas suprato kitus procedūros etapus.

Geroji patirtis

- Prašytojas informuojamas apie apytikslę sprendimo priėmimo datą ir jam apie tai pranešama raštu.

14. Bylų tvarkymo sistema

PPD 48 straipsnis
PD 4 straipsnio 3 dalis

36 STANDARTAS. Visa su byla susijusi informacija tinkamai ir laiku perduodama atsakingam bylas nagrinėjančiam pareigūnui, siekiant užtikrinti, kad jis prieš surengdamas asmeninį pokalbį ir priimdamas sprendimą turėtų visą atitinkamą informaciją.

36.1 rodiklis. Veikia bylų tvarkymo sistema, kuri sudaro sąlygas su bylos dokumentais teisingai susieti bet kokią (naują) informaciją, įskaitant gebėjimą greitai rasti atitinkamą bylą ir (arba) nustatyti atsakingą bylą nagrinėjantį pareigūną.

36.2 rodiklis. Galima stebėti laiką nuo bet kokios (naujos) informacijos gavimo iki momento, kai ji pasiekia atsakingą bylą nagrinėjantį pareigūną.

37 STANDARTAS. Bylų tvarkymo sistema padeda užtikrinti prašytojo asmeninėje byloje esančios informacijos konfidencialumą pagal BDAR.

37.1 rodiklis. Galimybė susipažinti su asmens byla (elektronine ir popierine forma) kontroliuojama ir stebima, siekiant užtikrinti, kad su byla galėtų susipažinti tik atitinkami darbuotojai pagal principą „būtina žinoti“, kuris taip pat taikomas poreikiui susipažinti su bylos dokumentais, kurie yra susiję su panašiais profiliais ir (arba) sprendimais instruktavimo tikslais.

37.2 rodiklis. Laikantis nacionalinės teisės aktų, parengtos aiškios ir visiems susijusiems darbuotojams prieinamos reagavimo į prašytojo, šeimos narių arba atstovų prašymus leisti susipažinti su bylos dokumentais taisyklės.

15. Informacija apie kilmės šalį

PPD 10 straipsnio 3 dalies
b punktas

38 STANDARTAS. Užtikrinama, kad bylas nagrinėjantys pareigūnai galėtų susipažinti su atitinkama ir naujausia informacija apie kilmės šalį.

38.1 rodiklis. Parengtos būtinos techninės priemonės, kad bylas nagrinėjantys pareigūnai galėtų susipažinti su nacionalinėmis IKŠ platformomis ir (arba) kitomis susijusiomis platformomis arba tinklalapiais ir pan., kurie yra reikalingi jų kasdieniam darbui.

38.2 rodiklis. Bylas nagrinėjantys pareigūnai gali susipažinti su atitinkamų IKŠ nuorodų apžvalga, kuri gali būti naudinga nagrinėjant konkrečias prieglobsčio temas ir (arba) reikalavimus ir kuri reguliariai atnaujinama.

38.3 rodiklis. Veikia sistema, kuri padeda bylas nagrinėjančiam pareigūnui gauti atitinkamą patarimą ir prireikus toliau nagrinėti su IKŠ susijusias temas.

38.4 rodiklis. Tais atvejais, kai parengiama nauja IKŠ ataskaita arba pateikiamas ar paskelbiamas atsakymas į užklausą, apie tai pranešama už prašymų nagrinėjimą ir sprendimų priėmimą atsakingiems darbuotojams.

Geroji patirtis

- Sprendžiančioji institucija sukuria vidaus duomenų bazę arba elektroninę platformą ir reguliariai ją atnaujina, kad sudarytų galimybes bylas nagrinėjantiems pareigūnams atlikti susijusios IKŠ paiešką.
- Sprendžiančiojoje institucijoje dirba darbuotojai (veikia skyrius), kurie (-is) specializuojasi IKŠ paieškos srityje.

EASO IKŠ portalas

EASO IKŠ portale leidžiama susipažinti su IKŠ, kuri yra skirta naudoti apsaugos statuso nustatymo procedūrose. Jame laikoma atidžiai atrinkta informacija apie kilmės šalis, siekiant padėti prieglobsčio specialistams (IKŠ tyrėjams, bylas nagrinėjantiems pareigūnams, sprendimų priėmėjams ir politikos formuotojams, advokatams, teisinės pagalbos teikėjams ir teisėjams).

Portale naudotojai gali gauti naujausios informacijos apie renginius, susijusius su IKŠ, leidinius ir praktinius seminarus IKŠ klausimais arba EASO rengiamas konferencijas.

39 STANDARTAS. Bylas nagrinėjantys pareigūnai mokomi susipažinti su reikalinga informacija ir ja naudotis.

39.1 rodiklis. Bylas nagrinėjantis pareigūnas parengiamas veiksmingai ieškoti IKŠ ir atrinkti atitinkamą IKŠ iš įvairių tikslių šaltinių ir jį atsižvelgti.

16. Susijusių dokumentų vertimas

PPD 10 straipsnio 5 dalis

40 STANDARTAS. Nustatomos dokumentų vertimo taisyklės, apie kurias pranešama prašytojams aiškiai nurodant, ko iš jų tikimasi ir kokias paslaugas suteiks institucijos.

40.1 rodiklis. Jeigu prašytojui tenka pareiga išversti dokumentus, apie ją pranešama informuojant prašytoją apie prieglobsčio procedūrą prieš pateikiant prašymą arba jį pateikus.

40.2 rodiklis. Jeigu dokumentams ir (arba) vertimams pateikti taikomas terminas, prašytoją apie tai reikėtų tinkamai informuoti.

40.3 rodiklis. Siekiant išvengti nereikalingo procedūros vilkinimo, taisyklėse nurodomi vertimo terminai.

Geroji patirtis

- Jeigu vertimą pateikia institucijos, išsamiai nurodomi su vertimu susiję aspektai:
  - sprendžiančiosios institucijos darbuotojai ir (arba) skyrius, kuris specializuojasi IKŠ tyrimo srityje;
  - pateikiama nuoroda, pagal kurią galima nustatyti vertėją;
  - vertimo atlikimo data;
  - paaiškinimas, ar tai yra stenogramos vertimas, ar dokumento santrauka;
  - nurodoma, jei rašytinis dokumentas yra neįskaitomas ar nesuprantamas.
- Jeigu vertimą pateikia institucijos, jos, bendradarbiaudamos su prieglobsčio prašytoju, gali nuspręsti, kurie dokumentai yra svarbūs bylai ir dėl šios priežasties turėtų būti išversti.

17. Numanomas prašymo atsiėmimas

PPD 12 straipsnio 1 dalies a punktas
PPD 28 straipsnio 1 dalies a ir
b punktai ir 2 dalis

41 STANDARTAS. Nustatomas vidaus procesas, kuriuo užtikrinama, kad prašytojas būtų informuotas apie pareigų nesilaikymo pasekmes ir situacijas, kuriose laikoma, kad prašymas buvo numanomai atsiimtas.

41.1 rodiklis. Bet koks prašymas pateikti esminę informaciją raštu ir (arba) žodžiu pateikiamas prašymo pateikimo etape arba asmeninio pokalbio metu.

41.2 rodiklis. Informuojant apie pareigą bendradarbiauti ir pateikti su prieglobsčio prašymu susijusią esminę informaciją taip pat reikėtų pranešti apie šių pareigų nesilaikymo pasekmes.

41.3 rodiklis. Kvietimas į asmeninį pokalbį prašytojui įteikiamas raštu. Kvietime, laikantis nacionalinės teisės ar praktikos, nurodomos neatvykimo laiku į asmeninį pokalbį be pateisinamos priežasties pasekmės.

41.4 rodiklis. Kai taikytina, prašytojas žodžiu ir (arba) raštu informuojamas apie slapstymosi arba išvykimo iš vietos, kurioje gyveno arba buvo laikomas, be leidimo pasekmes arba pareigos pranešti ar kitų pareigų, susijusių su pranešimu apie adresą pasikeitimą, nesilaikymo pasekmes.

Geroji patirtis

- Jeigu prašytojas neatvyksta, patikrinkite paskutinį kartą atnaujintą jo adresą ir kontaktinius duomenis arba kreipkitės į priėmimo centrą.

42 STANDARTAS. Prieš sprendžiančiajai institucijai nutraukiant prašymo nagrinėjimą arba jį atmetant nustatomos apsaugos priemonės.

42.1 rodiklis. Prieš paskelbiant apie prašymo nagrinėjimo nutraukimą arba atmetimą prašytojui suteikiamas pagrįstas terminas, kurį nustatė sprendžiančioji institucija ir per kurį prašytojas gali įrodyti, kad reikalavimų jis nesilaikė dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių.

42.2 rodiklis. Sprendime taip pat pateikiami prašytojo nurodytų reikalavimų nesilaikymo priežasčių nagrinėjimo rezultatai.

Geroji patirtis

- Veikia sistema, kurioje stebima sprendimo nutraukti prašymo nagrinėjimą priėmimo data.

18. Kuo greitesnis nagrinėjimo užbaigimas

PPD 31 straipsnio 2–5 dalys

43 STANDARTAS. Kiekvienas pirmąja instancija vykdomos prieglobsčio procedūros etapas vyksta nuosekliai, be nepagrįsto vilkinimo.

43.1 rodiklis. Galioja aiškus darbo srauto ir veiklos aprašymas, kuris padeda užtikrinti terminų laikymąsi. Darbo srautas reguliariai peržiūrimas ir (arba) tikslinamas.

43.2 rodiklis. Parengtos vidaus gairės, kuriose nurodomas tikėtinas įvairių procedūros etapų tvarkaraštis.

44 STANDARTAS. Asmeninis pokalbis organizuojamas taip, kad būtų užkirstas kelias nereikalingam vilkinimui.

44.1 rodiklis. Asmeninį pokalbį numatoma surengti kaip įmanoma greičiau (pagal nacionalinę teisę) po prašymo pateikimo ir atsižvelgiant į 28 standartą.

44.2 rodiklis. Imamasi priemonių siekiant užtikrinti, kad pokalbis įvyktų kuo greičiau, jeigu yra kokių nors nenumatytų su sprendžiančiąja institucija susijusių aplinkybių.

44.3 rodiklis. Visos žinomos problemos, susijusios su vertimo žodžiu kalba, kuri bus vartojama per asmeninį pokalbį, nustatomos ir išsprendžiamos prieš asmeninį pokalbį, kad būtų rastos tinkamos alternatyvos.

44.4 rodiklis. Iš karto po registracijos ir prieš asmeninį pokalbį nustatomos visos būtinos priemonės, susijusios su specialiomis procedūrinėmis garantijomis, įskaitant asmeniniam pokalbiui tinkamiausio laiko nustatymą.

44.5 rodiklis. Suplanuotas asmeninis pokalbis prašytojo prašymu laikantis nacionalinės teisės aktų gali būti atidedamas tik jeigu pateikiamas pagrįstas pagrindimas.

45 STANDARTAS. Neišnagrinėtos bylos yra atidžiai stebimos ir tinkamai tvarkomos.

45.1 rodiklis. Sukuriamas neišnagrinėtų bylų stebėsenos vidaus mechanizmas; stebima, kuriose vietose ir kaip ilgai jos nagrinėjamos skirtingais procedūros etapais.

45.2 rodiklis. Remiantis stebėsenos rezultatais, imamasi būtinų priemonių, siekiant sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių.

Geroji patirtis

- Renkama konkreti IKŠ ir (arba) parengiamos rekomendacijos, kuriose daugiausia dėmesio skiriama konkrečioms neišnagrinėtų bylų grupėms.
- Pirmenybė teikiama prašymams, kurių patenkinimo ir (arba) apsaugos suteikimo lygis yra aukštas.

19. Sprendimas

a) Visų faktinių ir teisinių motyvų nurodymas

PPD 11 straipsnio 2 dalis

46 STANDARTAS. Nustatytas kokybės užtikrinimo mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad visuose sprendimuose būtų nurodyti pagrįsti faktiniai ir teisiniai motyvai.

46.1 rodiklis. Leidžiama pasinaudoti paramos priemonėmis, siekiant padėti bylą nagrinėjančiam pareigūnui nurodyti oficialius sprendimo motyvus (pvz., kontroliniai sąrašai, rekomendacijos ir pan.).

46.2 rodiklis. Bylas nagrinėjantis pareigūnas gali pasinaudoti sprendimo šablonu (-ais).

46.3 rodiklis. Nustatyta kokybės kontrolės sistema, kurią taikant reguliariai peržiūrimi pokalbiai ir sprendimai, įskaitant grįžtamosios informacijos teikimą bylas nagrinėjantiems pareigūnams.

Geroji patirtis

- Laikantis „keturių akių“ principo užtikrinama, kad bet kurį sprendimą prieš parengiant jo galutinę versiją pamatytų ir peržiūrėtų bent du darbuotojai.
- Mokymo ir informacijos paieškos tikslais sukuriama bylų „bankas“ arba sprendimų saugykla. Bylų „banke“ arba sprendimų saugykloje gali būti įvairiose šalyse dėl skirtingų reikalavimų priimti sprendimai, kuriuos peržiūrejo kompetentinga grupė arba departamentas ir kurie atitinka kokybės kriterijus.

EASO kokybės užtikrinimo priemonė

Šios **kokybės užtikrinimo priemonės** paskirtis – suteikti ES valstybėms narėms ir asocijuotosioms šalims bendrą vidaus kokybės vertinimo ir patikinimo sistemą. Ši lanksti priemonė suteikia aiškumo ir nuoseklumo vertinant prieglobsčio proceso kokybę, ypač asmeninį pokalbį ir pirmąją instanciją priimtą sprendimą. Abu priemonės moduliai gali būti naudojami kartu, siekiant atlikti išsamesnį tarptautinės apsaugos prašymų bendros kokybės vertinimą arba atskirą vertinimą, jeigu yra poreikis daugiau dėmesio skirti tik vienam iš dviejų aspektų.

47 STANDARTAS. Jeigu prašymas pateikiamas prašytojo nepilnamečio vaiko vardu, sprendžiančioji institucija ypatingą dėmesį skiria bet kuriems konkrečioms pagrindams, kurie vaikui gali būti taikomi atskirai.

47.1 rodiklis. Bylas nagrinėjantiems pareigūnams pateikiamos konkrečios vidaus gairės, kaip atsižvelgti į lydimų vaikų padėtį.

EASO Vaiko interesų apsaugos vykdant prieglobsčio procedūras praktinis vadovas

Šiame **praktiniame vadove** siekiama pateikti rekomendacijas ir padėti kompetentingoms institucijoms įgyvendinti būtinas garantijas ir apsaugos priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad tais atvejais, kai prieglobsčio procedūros metu priimami vaikui poveikį darantys sprendimai, pirmiausia būtų vadovaujama vaiko interesais. Jis suskirstytas į penkis skirsnius, kuriuose pateikiama 1) terminijos apžvalga; 2) su vaiko interesais susijusios aplinkybės ir informacija; 3) atitinkamos garantijos; 4) gairės, kaip praktiškai įvertinti vaiko interesus, ir 5) pažeidžiamumo ir rizikos rodikliai. Praktinio vadovo pabaigoje pateikiamas išsamus kontrolinis sąrašas, sukurtas siekiant užtikrinti, kad atsakingos institucijos, vertindamos vaiko interesus, atliktų visus pagrindinius veiksmus ir tinkamai į juos atsižvelgtų. Prie vadovo pridodamas priedų rinkinys; politikos ir rekomendacijų dokumentų sąvadas, susijęs su aptariama tema, ir teisinės sistemos, įskaitant tarptautines, Europos ir ES teises priemones, apžvalga.

b) Pranešimas apie sprendimą

PPD 12 straipsnio 1 dalies e ir
f punktai
PPD 19 straipsnio 1 dalis

48 STANDARTAS. Prašytojui tinkamai pranešama apie sprendimą.

48.1 rodiklis. Sprendžiančioji institucija nustato darbo srautą, siekdama užtikrinti, kad prašytojas būtų informuotas apie sprendimą per pagrįstą terminą.

49 STANDARTAS. Prašytojas apie sprendimą informuojamas jam suprantama kalba.

49.1.a rodiklis. Jeigu prašytojui apie sprendimą pranešama paštu, naudojantis elektroninio kurjerio paslauga arba per tarpininką, prie pranešimo pridodamas prašytojui suprantama kalba surašytas dokumentas, kuriame informuojama apie sprendimą.

ARBA

49.1b rodiklis. Jeigu prašytojui apie sprendimą pranešama asmeniškai, informacija apie sprendimo rezultatą pateikiama jam suprantama kalba.

- **Papildoma pastaba.** Jeigu prašytojui atstovauja patarėjas teisės klausimais arba kitas konsultantas, apie sprendimą galima pranešti patarėjui teisės klausimais arba kitam konsultantui, arba prašytojui.

50 STANDARTAS. Jeigu priimamas neigiamas sprendimas⁽⁴⁾, prašytojui pateikiama tiksli informacija apie galimybes ginčyti šį sprendimą.

50.1 rodiklis. Prašytojui raštu pateikiama informacija, kaip ginčyti neigiamą sprendimą, įskaitant kompetentingos bendrosios kompetencijos ar specializuoto teismo, kuris turi įvertinti skundą, pavadinimą ir adresą, taip pat pagal nacionalinę teisę skundui dėl neigiamo sprendimo taikomus terminus.

- **Papildoma pastaba.** Informacija turėtų būti pateikiama aiškiai ir nevarojant techninių terminų.
- **Papildoma pastaba.** Informacija žodžiu turėtų būti teikiama tais atvejais, kai prašytojas yra neraštingas arba jeigu asmuo nesupranta raštu pateiktos informacijos.

Geroji patirtis

- Prašytojui suprantama kalba pateikiama rašytinė informacija apie galimybes ginčyti neigiamą sprendimą. Prireikus ir kai tinkama, informacija taip pat teikiama žodžiu prašytojui suprantama kalba.

50.2 rodiklis. Prašytojas informuojamas apie stabdomąjį skundo poveikį, įskaitant informaciją apie tai, kaip pagal nacionalinės teisės aktus prašyti sustabdyti bet kokią išsiuntimo priemonę.

50.3 rodiklis. Informacija, kaip apskųsti neigiamą sprendimą, pateikiama kartu su pranešimu apie neigiamą sprendimą, jei prašytojui ši informacija nebuvo pateikta ankstesniame etape.

- **Papildomos pastabos.** Informacija, kaip ginčyti neigiamą sprendimą, jį sprendimą gali būti įtraukiama sistemingai arba pateikiama atskirame prie sprendimo pridedamame dokumente.

50.4 rodiklis. Informuojant apie tai, kaip ginčyti neigiamą sprendimą, atsižvelgiama į prašytojo specialiuosius poreikius.

- **Papildomos pastabos.** Pavyzdžiui, jei asmenys turi regėjimo sutrikimų ar protinę negalią, informacija pateikiama atsižvelgiant į jų poreikius.

51 STANDARTAS. Prašytojui paprašius pateikiami paaiškinimai dėl pirmąja instancija priimto neigiamo sprendimo motyvų.

51.1 rodiklis. Prašytojas gali kreiptis į kompetentingų institucijų darbuotojus arba kitus subjektus, kurie neigiamo sprendimo motyvus gali paaiškinti nevardodami techninės kalbos.

Geroji patirtis

- Apie visus sprendimus žodžiu praneša kompetentingi pareigūnai, kurie gali atsakyti į klausimus ir pateikti prašytojui paaiškinimus pranešimo metu.

20. Informacija apie sprendimo atidėjimą ir tokio atidėjimo priežastis ir (arba) terminus

PPD 31 straipsnio 6 dalis

52 STANDARTAS. Stebėsenos sistema sudaro sąlygas nustatyti atvejus, kai sprendimas priimamas ne laiku.

52.1 rodiklis. Veikia sistema, kuri naudojama byloms, kuriose sprendimo negalima priimti per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo, stebėti.

⁽⁴⁾ Kai daroma nuoroda į neigiamą sprendimą, susijusį su pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusu.

53 STANDARTAS. Prašytojas informuojamas tais atvejais, kai sprendimas nebuvo priimtas per šešių mėnesių terminą.

53.1 rodiklis. Sprendžiančioji institucija žodžiu ir (arba) raštu informuoja prašytoją apie sprendimo atidėjimą.

53.2 rodiklis. Paprašius žodžiu ir (arba) raštu pateikiama informacija apie sprendimo atidėjimo priežastis.

53.3 rodiklis. Institucijoje galioja procedūra, per kurią galima greitai nustatyti sprendimo atidėjimo priežastį.

- **Papildoma pastaba.** *Priklausomai nuo nacionalinių aplinkybių, prašytojui reikia pateikti papildomos informacijos apie bet kokius konkrečius veiksmus, kurių jis turi imtis, pavyzdžiui, pratęsti prašytojo kortelės galiojimo terminą.*

21. Specialios procedūros

a) Paspartinata procedūra

PPD 31 straipsnio 8 dalis

54 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė paspartintas procedūras, joje galioja darbo procedūros ir rekomendacijos, kurios sudaro sąlygas laikytis paspartintos procedūros pagrindų.

54.1 rodiklis. Valstybė narė yra sukūrusi tikrinimo mechanizmą, kad išsiaiškintų, kurioms byloms galima taikyti paspartintą procedūrą.

54.2 rodiklis. Valstybė narė prireikus parengė vidaus gaires, kaip taikyti nacionalinėje teisėje aprašytus pagrindus.

54.3 rodiklis. Valstybė narė netaiko arba nustoja taikyti paspartintą procedūrą, kai negali suteikti tinkamos paramos prašytojams, kuriems reikia specialių procesinių garantijų.

Geroji patirtis

- Valstybėje narėje veikia skaitmenintas stebėsenos mechanizmas, kuris padeda stebėti kiekvieną prašymą (t. y. procedūros etapus, trukmę, terminus).

55 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė su nelydimais nepilnamečiais susijusias paspartintas procedūras, joje galioja darbo procedūros ir rekomendacijos, kurios sudaro sąlygas paisyti vaiko interesų šiomis sąlygomis.

55.1 rodiklis. Valstybė narė nustatė stebėsenos mechanizmą, skirtą nelydimų vaikų tapatybei nustatyti taikant paspartintas procedūras.

55.2 rodiklis. Valstybė narė prireikus parengė konkrečias vidaus gaires, kaip taikyti kiekvieną su nelydimu vaiku susijusias procedūras paspartinimo pagrindą.

55.3 rodiklis. Nustatytas kontrolės mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad paspartintos procedūros nebūtų taikomos nelydimiems vaikams tais atvejais, kai, taikant šias procedūras, negalima suteikti tinkamos paramos, kad būtų patenkinti specialieji poreikiai.

56 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė paspartintas procedūras, joje veikia mechanizmai, kurie sudaro sąlygas laikytis nacionalinėje teisėje nustatytų terminų.

56.1 rodiklis. Valstybės narės nustatyti pagrįsti terminai yra trumpesni nei šeši mėnesiai, išskyrus atvejus, kai nacionalinėje teisėje nustatyta kitaip.

56.2 rodiklis. Valstybė narė kontroliuoja ir stebi pagrindinius paspartintoje procedūroje taikomus terminus.

- **Papildoma pastaba.** Stebėseną gali apimti paspartintų bylų, kurios nagrinėjamos nesilaikant terminų, skaičių ir vidutinę paspartintos procedūros trukmę (medianą).

b) Priimtimumo procedūros

PPD 33 straipsnio 2 dalis
PPD 34 straipsnio 1 ir 2 dalys

57 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė priimtimumo procedūras, joje galioja darbo procedūros, kurios sudaro sąlygas taikyti pagrindus, kuriais remiantis nusprendžiama, kad prašymas yra nepriimtinas.

57.1 rodiklis. Valstybė narė yra sukūrusi tikrinimo mechanizmą, kad išsiaiškintų, kurioms byloms galima taikyti paspartintą procedūrą.

57.2 rodiklis. Valstybė narė yra parengusi reikalingas vidaus gaires, kaip taikyti nacionalinėje teisėje aprašytus pagrindus.

57.3 rodiklis. Nustatytas darbo procesas, kurį taikant patikrinama, ar kita valstybė narė jau suteikė tarptautinę apsaugą.

58 STANDARTAS. Priimamos nuostatos, kuriomis remdamosi prašytojai galėtų pareikšti savo nuomonę dėl priimtimumo pagrindų.

58.1 rodiklis. Prašytojas informuojamas apie tai, kad prašymas nagrinėjamas pagal priimtimumo procedūrą, įskaitant konkrečių pagrindų nurodymą.

58.2 rodiklis. Rengiamas asmeninis pokalbis, per kurį prašytojui užduodami konkretūs klausimai apie nepriimtimumo kriterijus, atsižvelgiant į konkrečius lūkesčius, susijusius su kartotinais prašymais.

59 STANDARTAS. Jeigu asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtimumo rengiančios institucijos nėra sprendžiančiosios institucijos, asmeninį pokalbį rengiantys darbuotojai yra tinkamai parengti, kad galėtų įvykdyti šią užduotį.

59.1 rodiklis. Darbuotojai baigė nacionalinės institucijos arba EASO surengtus būtinus pagrindinio mokymo kursus, visų pirma susijusius su tarptautine žmogaus teisių teise, Europos prieglobsčio *acquis* ir pokalbio metodais.

60 STANDARTAS. Jeigu asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtimumo rengiančios institucijos nėra sprendžiančiosios institucijos, valstybė narė parengia vidaus rekomendacijas, kaip rengti asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtimumo.

60.1 rodiklis. Su pokalbio rekomendacijomis gali susipažinti ir jas taiko atitinkami darbuotojai.

c) Kartotiniai prašymai

PPD 40 straipsnio 1 ir 3 dalys.
PPD 41 straipsnio 1 dalis
PD 21 straipsnis

61 STANDARTAS. Nustatytas procesas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad kartotinis prašymas būtų nagrinėjamas atsižvelgiant į ankstesnių prašymų nagrinėjimo rezultatus.

61.1 rodiklis. Už kartotinio prašymo nagrinėjimą atsakingas bylas nagrinėjantis pareigūnas gali susipažinti su visais anksčiau nagrinėtų bylų dokumentais.

62 STANDARTAS. Nustatyta preliminarus nagrinėjimo procedūra.

62.1 rodiklis. Galioja vidaus gairės, kuriose nustatyta, kokius faktus galima laikyti nauja informacija arba faktiniais duomenimis, dėl kurių gerokai padidėja tikimybė, kad prašytojas atitinka tarptautinės apsaugos gavėjo sąlygas, išskyrus atvejus, kai tai pakankamai išsamiai nurodyta nacionalinėje teisėje.

62.2 rodiklis. Surengiamas asmeninis pokalbis, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinę teisę leidžiama atlikti preliminarų nagrinėjimą, remiantis vien rašytiniais pareiškimais, išskyrus 40 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus⁽⁵⁾.

62.3 rodiklis. Valstybė narė informuoja prašytoją apie preliminarus nagrinėjimo rezultatus.

62.4 rodiklis. Nustatytas darbo procesas, kuriuo vadovaujantis priimtinas kartotinis prašymas nagrinėjamas toliau taikant atitinkamą procedūrą.

63 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė pagal savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktus nustatė teisei pasilikti taikomus apribojimus kartotinio prašymo pateikimo atveju, nustatomas darbo procesas, kuriuo užtikrinamas negrąžinimo (angl. non-refoulement) principo laikymasis.

63.1 rodiklis. Veikia tikrinimo mechanizmas, kuris padeda nustatyti susijusias bylas.

63.2 rodiklis. Parengtos vidaus rekomendacijos dėl kiekvieno pagrindo.

63.3 rodiklis. Nustatytos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad būtų laikomasi negrąžinimo (angl. non-refoulement) principo.

d) Pasienio procedūros

PPD 43 straipsnio 1 ir 2 dalys
25 straipsnio 6 dalies b punktas

64 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė pasienio procedūras, joje galioja darbo procedūros, kurios sudaro sąlygas numatyti tinkamus pasienio procedūros taikymo pagrindus.

64.1 rodiklis. Veikia sukurtas tikrinimo mechanizmas, kuriuo siekiama nustatyti atitinkamas bylas.

64.2 rodiklis. Valstybė narė netaiko arba nustoja taikyti pasienio procedūrą, kai ji negali suteikti tinkamos paramos prašytojams, kuriems reikia specialių procesinių garantijų.

⁽⁵⁾ PPD 40 straipsnio 6 dalis: „Šiame straipsnyje nurodyta procedūra taip pat gali būti taikoma tuo atveju, kai: a) išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalis, ir (arba) b) santuokos nesudaręs nepilnametis pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 5 dalies c punktą jo vardu buvo pateiktas prašymas. Tais atvejais 2 dalyje nurodytu preliminarium nagrinėjimu siekiama nustatyti, ar yra faktų, susijusių su išlaikomo asmens arba santuokos nesudariusio nepilnamečio padėtimi, kurie pateisintų atskirą prašymą.“

65 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė pasienio procedūras, joje galioja darbo procedūros, kurios sudaro sąlygas paisyti vaiko interesų.

65.1 rodiklis. Valstybė narė nustatė tikrinimo mechanizmą, kad pagal pasienio procedūrą nustatytų nelydimų vaikų tapatybę.

65.2 rodiklis. Valstybė narė prireikus parengė konkrečias vidaus gaires, kaip nelydimiems vaikams taikyti kiekvieną atitinkamą pagrindą, numatytą PPD 25 straipsnio 6 dalies b punkte.

65.3 rodiklis. Nustatytas kontrolės mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad pasienio procedūros nebūtų taikomos vaikams, kai, taikant šias procedūras, negalima suteikti tinkamos paramos, kad būtų patenkinti jų specialieji poreikiai.

66 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė pasienio procedūras, joje veikia mechanizmai, kurie sudaro sąlygas laikyti nacionalinėje teisėje nustatytą terminų.

66.1 rodiklis. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustatė pagrįstus terminus, taikomus pasienio procedūroje.

66.2 rodiklis. Valstybės narės nustatyti pagrįsti terminai yra trumpesni nei keturios savaitės.

66.3 rodiklis. Valstybė narė kontroliuoja ir stebi pagrindinius pasienio procedūrose taikomus terminus.

66.4 rodiklis. Nustatytos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad prašytojai, kurių prašymas nebuvo išnagrinėtas per keturias savaites, galėtų patekti į atitinkamos valstybės narės teritoriją.

e) Prioritetų nustatymas

PPD 31 straipsnio 7 dalis

67 STANDARTAS. Jeigu valstybė narė bylas nagrinėja prioritetine tvarka, nustatomi darbo procesai, kuriais užtikrinama, kad būtų nustatytos ir pagal taikytiną procedūrą išnagrinėtos atitinkamos bylos.

67.1 rodiklis. Valstybė narė yra sukūrusi tikrinimo mechanizmą, kad išsiaiškintų, kurioms byloms galima taikyti paspartintą procedūrą.

67.2 rodiklis. Valstybė narė parengė būtinas vidaus gaires, kaip nustatyti prioritetus vykstant procedūrai.

67.3 rodiklis. Valstybė narė kontroliuoja ir stebi pagrindinius terminus, kurie taikomi nagrinėjant prioritetinius prašymus.

Geroji patirtis

- Valstybėje narėje veikia skaitmenintas stebėsenos mechanizmas, kuris padeda stebėti kiekvieną prašymą (t. y. procedūros etapus, trukmę, terminus).

22. Tarptautinės apsaugos panaikinimas

PPD 44-45 straipsniai

68 STANDARTAS. *Nustatytas darbo procesas, kurį taikant išaiškinama nauja informacija arba faktiniai duomenys, iš kurių galima matyti, kad reikia iš naujo išnagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos galiojimą.*

68.1 rodiklis. Sprendžiančioji institucija sukūrė bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis administracijomis ir (arba) kitomis valstybėmis narėmis mechanizmą, siekdama užtikrinti, kad būtų surinkta susijusi nauja informacija arba faktiniai duomenys, iš kurių galima matyti, kad reikia iš naujo išnagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos galiojimą.

68.2 rodiklis. Nustatytas darbo procesas, kuriuo užtikrinama, kad tiksliai, naujausia ir svarbi IKŠ, susijusi su atitinkamų asmenų kilmės šalimi ir gauta iš įvairių šaltinių, būtų prieinama atitinkamiems bylas nagrinėjantiems pareigūnams. Taip siekiama išsiaiškinti naują informaciją arba faktinius duomenis, iš kurių galima matyti, kad esama priežasčių iš naujo nagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos galiojimą.

68.3 rodiklis. Valstybė narė nustatė mechanizmą, kad įvertintų, ar nauja informacija arba faktiniai duomenys yra pakankami, kad būtų galima iš naujo nagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos galiojimą.

69 STANDARTAS. *Nustatytas darbo procesas, kuris sudaro sąlygas laikytis tarptautinės apsaugos panaikinimo sąlygų.*

69.1 rodiklis. Sprendžiančioji institucija prireikus parengė vidaus gaires, kaip taikyti sąlygas, kuriomis tarptautinė apsauga gali būti panaikinta, kaip nurodyta PD, ypatingą dėmesį skiriant bendrajam konfidencialumo principo laikymuisi per prieglobsčio procedūrą.

70 STANDARTAS. *Galioja nuostatos, kurios sudaro sąlygas prašytojams pareikšti savo nuomonę dėl pakartotinio tarptautinės apsaugos galiojimo nagrinėjimo.*

70.1 rodiklis. Prašytojas raštu informuojamas apie tai, kad jo tarptautinės apsaugos galiojimo klausimas nagrinėjamas pakartotinai ir kokia nauja informacija arba faktiniais duomenimis grindžiamas toks nagrinėjimas.

70.2a rodiklis. Surengiamas asmeninis pokalbis, per kurį tarptautinės apsaugos gavėjui užduodami konkretūs klausimai dėl naujos informacijos arba faktinių duomenų.

ARBA

70.2b rodiklis. Tarptautinės apsaugos gavėjui leidžiama raštu pateikti paaiškinimus, kodėl jo tarptautinės apsaugos statuso nereikėtų atšaukti. Nagrinėjančioji institucija privalo atsižvelgti į šiuos paaiškinimus.

Priedas. Suvestinė lentelė

Veiklos standartai ir rodikliai. Prieglobsčio procedūra

GALIMYBĖ NAUDOTIS PROCEDŪRA

1. PRAŠYMO GAVIMAS

Standartas	Rodiklis
1. Institucijos, kurios, tikėtina, gaus prašymus, žino savo pareigas, o jų darbuotojai yra pakankamai kvalifikuoti.	
	<p>1.1. Atitinkamų institucijų užduotys ir pareigos yra nustatytos dokumentuose.</p> <p>1.2. Sienos perėjimo punktuose ir sulaikymo įstaigose dirbantys darbuotojai dalyvavo būtinuose mokymo kursuose, kad galėtų vykdyti savo užduotis ir pareigas, susijusias su prieglobsčio procedūra. Šiuose mokymo kursuose, be kitų dalykų, mokoma, kaip pastebėti, kad asmuo gali norėti pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, remiantis, be kita ko, Šengeno vadovo 10 straipsniu, EASO ir <i>Frontex</i> praktiniu vadovu apie teisę pasinaudoti procedūra, ir kaip informuoti asmenis apie tai, kad jie gali prašyti suteikti tarptautinę apsaugą.</p>
2. Institucijos, kurios, tikėtina, gaus prašymus, darbuotojai turi atitinkamos informacijos ir instrukcijas, kad informuotų prašytojus apie tai, kur ir kaip galima pateikti tarptautinės apsaugos prašymus.	
	<p>2.1. Visos susijusios institucijos gali pasinaudoti rašytinėmis instrukcijomis ir informacija, kad būtų pasirengusios informuoti prašytojus apie tai, kur ir kaip pateikti prašymą.</p> <p>2.2. Instrukcijos ir informacija surašomos taip, kad jas suprastų atitinkamų institucijų darbuotojai.</p> <p>2.3. Jeigu asmuo prašymą pateikia institucijai, kuri neturi kompetencijos jį įregistruoti, prašytojas nedelsiant informuojamas apie tai, kaip ir kur bus užregistruotas prašymas, įskaitant prašymo pateikimo kompetentingai institucijai terminus.</p>
3. Sulaikymo įstaigose ir sienos perėjimo punktuose dirbantys darbuotojai gali naudotis priemonėmis, kad aiškiai informuotų asmenis, kurie gali norėti pateikti tarptautinės apsaugos prašymą, apie tai, kur ir kaip tai padaryti.	
	<p>3.1. Asmenims, kurie gali norėti pateikti prašymą, leidžiama susipažinti su rašytine ir prireikus žodine standartine informacija apie galimybę prašyti suteikti tarptautinę apsaugą.</p> <p>3.2. Informacija pateikiama kuo greičiau, siekiant užtikrinti, kad nustatyti prašytojai galėtų nedelsdami pateikti prašymą.</p> <p>3.3. Informacija apie galimybę pateikti prašymą yra prieinama atitinkamomis kalbomis.</p> <p>3.4. Informacija asmenims, kurie gali norėti pateikti prašymą, pritaikoma atsižvelgiant į prašytojo amžių ir (arba) supratimo lygį.</p>
4. Prireikus galima pasinaudoti nemokamomis vertimo žodžiu paslaugomis.	
	<p>4.1. Būtinoms vertimo žodžiu paslaugoms, susijusioms su procedūra, reikalingos priemonės suteikiamos iš karto, kai nustatomas poreikis.</p>

5. Sulaikymo centruose ir sienos perėjimo punktuose patarimus ir konsultavimo paslaugas teikiančios organizacijos ir asmenys, taip pat su jais dirbantys vertėjai žodžiu gali tinkamai bendrauti su prašytojais, kad jiems suteiktų pagalbą.

- 5.1. Bendravimas ribojamas pagal nacionalinės teisės aktus tik tais atvejais, kai tai yra objektyviai pateisinama dėl saugumo, viešosios tvarkos arba perėjimo punkto administravimo priežasčių ir jeigu dėl to bendravimas nėra griežtai apribojamas arba tampa neįmanomas.
- 5.2. Jeigu nustatomos patarimus ir konsultacijas teikiančių asmenų arba organizacijų dalyvavimo taisyklės, jos prašytojui ir (arba) jo patarėjui ar konsultantui ir vertėjui žodžiu turi būti aiškios ir prieinamos.
- 5.3. Sulaikymo įstaigose esantys prašytojai gali naudotis ryšio priemonėmis bendrauti su savo patarėjais ir (arba) konsultantais.

6. Konsultacijas teikiančios organizacijos ir asmenys gali privačiai susitikti ir kalbėtis su prašytojais.

- 6.1. Jeigu galioja lankymo valandų taisyklės, darbo valandos turi būti pakankamai ilgos, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingai susitikti su prašytojais.
- 6.2. Konsultavimo paslaugas teikiančios organizacijos ir asmenys su prašytoju gali susitikti vietoje ir tokiais sąlygomis, kuriomis užtikrinamas tinkamas privatumas.

7. Sienos perėjimo punktuose esantys ir sulaikyti prašytojai informuojami apie konsultavimo paslaugas teikiančias organizacijas ir asmenis, be to, prašytojai gali veiksmingai susisiekti su šiomis organizacijomis arba asmenimis.

- 7.1. Informacija apie tai, kaip susisiekti su konsultavimo paslaugas teikiančiomis atitinkamomis organizacijomis ir asmenimis, prašytojams yra prieinama įvairiomis kalbomis.
- 7.2. Prašytojui suteikiamos priemonės, kuriomis jis gali susisiekti su šiomis organizacijomis ir asmenimis.

8. Nustatomos garantijos, kuriomis užtikrinama, kad kiekvienas asmuo turėtų galimybę savo vardu pateikti prašymą.

- 8.1. Tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje nustatyta, kad prašytojas prašymą gali pateikti išlaikomų suaugusiųjų vardu, institucijos dėl kiekvieno išlaikomo suaugusiojo patikrina, ar jis nori, kad prašymas būtų pateiktas jo vardu. Ši informacija išlaikomam suaugusiajam perduodama privačiai.
- 8.2. Į institucijų, kurios, tikėtina, gaus prašymus, mokymo kursus įtraukiamos gairės, kaip atpažinti požymius, susijusius su tuo, kad nelydimas vaikas norėtų prašyti suteikti tarptautinę apsaugą, ir kaip suformuluoti vaiko amžių atitinkančius klausimus.

9. Galioja veiksmingas mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad tais atvejais, kai nelydimas vaikas pateikia prašymą, kuo greičiau būtų paskirtas atstovas.

- 9.1. Institucijoms, kurios, tikėtina, gaus prašymus, pateikiamos instrukcijos, kaip perduoti vaiką kompetentingoms vaiko apsaugos institucijoms.
- 9.2. Kvalifikuotų potencialių atstovų rezervas yra pakankamas siekiant užtikrinti, kad kiekvienam nelydimam vaikui būtų laiku paskirtas atstovas ir kad atstovams tuo pat metu nebūtų priskirta per daug bylų.

2. PRAŠYMO REGISTRACIJA

10. Asmeniui pateikus prašymą, jis įregistruojamas vietoje arba prašytojui nedelsiant paskiriamas susitikimas dėl registracijos, kuris turėtų įvykti per tris artimiausias darbo dienas arba per šešias artimiausias darbo dienas, kai prašymas pateikiamas institucijai, kuri nėra kompetentinga jį užregistruoti.

	10.1. Sukuriama veikianti susitikimų dėl registracijos valdymo sistema, kuri naudojama tais atvejais, kai registracijos negalima atlikti vietoje. 10.2. Vykstant darbo procesui, kuriam skiriama pakankamai laisvų darbuotojų ir išteklių, užtikrinama, kad registracija būtų atlikta per tris darbo dienas arba per šešias darbo dienas, jeigu prašymas pateikiamas institucijai, kuri nėra kompetentinga jį užregistruoti.

11. Prašymas tinkamai įregistruojamas.

	11.1. Prašytojas fiziškai dalyvauja registruojant prašymą, išskyrus atvejus, kai nacionalinėje teisėje nustatyta kitaip arba jeigu prašytojas negali atvykti į registracijos centrą dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. 11.2. Registracija vykdoma taip, kad būtų užtikrinamas kuo didesnis privatumas. 11.3. Kiekvieno prašytojo asmens duomenys įregistruojami, nepaisant to, ar prašymą prašytojas pateikė tiesiogiai, ar prašymas buvo pateiktas išlaikomų asmenų vardu.

3. PRAŠYMO PATEIKIMAS

12. Prašytojas informuojamas apie jo teises ir pareigas, susijusias su prašymo pateikimu, ne vėliau kaip prašymo registracijos metu.

	12.1. Prašytojui pateikiama rašytinė informacija, kaip ir kur pateikti prašymą, taip pat informacija apie prašymo nepateikimo pasekmes. 12.2. Rašytinę informaciją papildo žodiniai paaiškinimai, kuriais prireikus siekiama užtikrinti prašytojo supratimą.

13. Prašymas pateikiamas kuo greičiau po registracijos.

	13.1(a) Jeigu nacionaliniame įstatyme nustatyta, kad prašymai turėtų būti pateikiami naudojant konkrečią prašytojo pildomą formą, ji perduodama po registracijos, taip pat pateikiami paaiškinimai, kaip perduoti prašymą sprendžiančiai institucijai. ARBA 13.1(b) Jeigu nacionaliniame įstatyme nustatyta, kad prašymai turėtų būti pateikti asmeniškai nurodytoje vietoje po registracijos, sukuriama susitikimų valdymo sistema, kuria naudojamosi tuo atveju, kai prašymo negalima pateikti vietoje. 13.2. Sukuriama stebėsenos sistema, kuria naudojamosi laikotarpiui nuo prašymo registracijos iki jo pateikimo stebėti.

14. Jeigu pagal nacionalinę teisę reikalaujama, kad prašytojas būtų apklausiamas dėl pateikto prašymo, prireikus suteikiamos vertimo žodžiu paslaugos.

- 14.1.** Prieš pradėdant bet kokį tokį pokalbį arba jo pradžioje įvertinamas ir patenkinamas poreikis suteikti vertimo žodžiu paslaugas.
- 14.2.** Vertėjų žodžiu rezervas yra pakankamas, kad būtų užtikrintos galimybės laiku pateikti prašymą.

15. Kai kita institucija, išskyrus sprendžiančiąją instituciją, atsako už prašymo pateikimą, byla sprendžiančiajai institucijai perduodama kuo greičiau po prašymo pateikimo.

- 15.1.** Yra nustatytas procesas, kuriuo užtikrinama, kad prašymas sprendžiančiajai institucijai būtų perduotas laiku.
- 15.2.** Sprendžiančioji institucija stebi laiką nuo bylos pateikimo iki gavimo.

16. Jeigu prašytojas prašymą pateikė veiksnių išlaikomų suaugusiųjų vardu, reikalaujama pateikti rašytinį išlaikomų asmenų sutikimą.

- 16.1.** Išlaikomi suaugusieji informuojami individualiai ir tokioje vietoje, kurioje užtikrinamas pakankamas privatumas.
- 16.2.** Išlaikomi suaugusieji informuojami apie prašymo pateikimo jų vardu pasekmes ir apie jų teisę pateikti atskirą prašymą prieš pateikiant prašymą arba prieš asmeninį pokalbį.
- 16.3.** Išlaikomų suaugusiųjų sutikimui gauti naudojama forma, kuri yra atskira nuo „pagrindinio“ prašytojo teikiamos prašymo formos.
- 16.4.** Informuojant išlaikomus asmenis, prireikus suteikiamos vertimo žodžiu paslaugos.

17. Visi prašytojai gauna jų statusą patvirtinantį dokumentą.

- 17.1.** Veikia sistema, kuria užtikrinama, kad dokumentas būtų išduotas kuo greičiau po prašymo registracijos ir (arba) ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo pateikimo.

PRAŠYTOJUI SUTEIKIAMOS GARANTIJOS

4. SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ TURINTIEMS PRAŠYTOJAMS SUTEIKIAMOS PROCEDŪRINĖS GARANTIJOS

18. Nustatytas procesas, kurį taikant per pagrįstą laiką nuo tarptautinės apsaugos prašymo pateikimo nustatomi, įvertinami ir patenkinami specialieji poreikiai ir kuris naudojamas per visą procedūrą.

- 18.1.** Procese aiškiai nurodoma, kas atsako už specialiųjų poreikių nustatymą, vertinimą ir tinkamą reagavimą į juos, siekiant sudaryti sąlygas prašytojams, kuriems reikalingos specialios procedūrinės garantijos, pasinaudoti visomis teisėmis ir laikytis visų pareigų procedūros metu.
- 18.2.** Parengtos gairės, kaip nustatyti ir įvertinti specialiuosius poreikius ir kaip į juos reaguoti.

19. Visos procedūros metu veiksmingai taikomas procesas, per kurį nustatomi, įvertinami ir patenkinami specialieji poreikiai.

- 19.1. Specialiesiems poreikiams nustatyti, įvertinti ir patenkinti skiriama pakankamai išteklių.
- 19.2. Pirminis specialiųjų poreikių nustatymas ir įvertinimas atliekamas per pagrįstą laiką kartu užtikrinant, kad vėlesniame etape paaiškėję specialieji poreikiai būtų tinkamai nustatyti ir įvertinti.
- 19.3. Prireikus vertinant specialiuosius poreikius pasitelkiami konkretūs subjektai.
- 19.4. Veikia nustatyti ir naudojami priėmimo institucijų ir sprendžiančiosios institucijos komunikacijos ir bendradarbiavimo kanalai.
- 19.5. Kiekvienu konkrečiu atveju turėtų būti tinkamai naudojami perdavimo mechanizmai.

5. INFORMACIJOS TEIKIMAS IR KONSULTAVIMAS

20. Sukurtas tinkamas mechanizmas, pagal kurį paprašius nemokamai teikiama teisinė ir procedūrinė informacija.

- 20.1. Informaciją teikiančių subjektų funkcijos ir jų vykdymo laikas yra aiškiai apibrėžti.
- 20.2. Aiškiai apibrėžta atsakomybė už informacijos parengimą ir atnaujinimą.
- 20.3. Prašytojai informuojami apie procedūros etapus ir taikomus terminus.
- 20.4. Prašytojai informuojami apie teises ir pareigas, įskaitant informavimą apie pareigą pateikti informaciją, kuri yra reikalinga norint pagrįsti tarptautinės apsaugos prašymą, ir apie pasekmes, kurios gali atsirasti prašytojams nesilaikant savo pareigų ir nebendradarbiaujant su institucijomis.
- 20.5. Informacija apie įvairius procedūros etapus pateikiama laiku, kad prašytojai galėtų įgyvendinti savo teises ir vykdyti pareigas.

21. Veiksmingai taikomas teisinės ir procedūrinės informacijos teikimo mechanizmas.

- 21.1. Siekiant užtikrinti veiksmingą teisinės ir procedūrinės informacijos teikimą, skiriama pakankamai išteklių.
- 21.2. Informaciją, išaiškinimus ir paaiškinimus teikiantys darbuotojai turi būtinių žinių ir įgūdžių.
- 21.3. Mechanizmo veikimas reguliariai įvertinamas.
- 21.4. Nedelsiant pašalinami galimi mechanizmo veikimo trūkumai.

22. Užtikrinama, kad prašytojas suprastų informaciją apie procedūrą ir savo bylą.

- 22.1. Jeigu informacija teikiama raštu, žinutė suformuluojama aiškiai, netechniniu būdu ir, kai įmanoma, prašytojui suprantama kalba.
- 22.2. Informacija prireikus taip pat teikiama žodžiu prašytojui suprantama kalba.
- 22.3. Jeigu informacija teikiama žodžiu, institucija užtikrina, kad prašytojas suprastų pateikiamą informaciją.
- 22.4. Informacija pateikiama taip, kad būtų atsižvelgta į prašytojų specialiuosius poreikius ir individualias aplinkybes.

6. TEISĖ Į TEISINĘ PAGALBĄ IR ATSTOVAVIMĄ PRIEGLOBSČIO PROCEDŪROJE

23. Informacija apie galimybes gauti teisinę pagalbą ir atstovavimą pateikiama prašytojui paprašius.

- 23.1. Kartu su informacija nurodomos nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo suteikimo sąlygos ir veiksmai, kuriuos reikia atlikti norint pateikti teisinės pagalbos prašymą.
- 23.2. Kartu su informacija pateikiama subjektų, kurie gali suteikti teisinę pagalbą, ir atstovavimo pagal nacionalinę teisę apžvalga.
- 23.3. Informacija apie galimybę susisiekti su teisinės pagalbos teikėjais suteikiama laiku, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisinę gynybą.

24. Nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas nėra savavališkai ribojami.

- 24.1. Prašymų suteikti nemokamą teisinę pagalbą ir atstovavimą nagrinėjimo taisyklės yra aiškios ir prieinamos prašytojui pagal nacionalinę teisę.

25. Patarėjas teisės klausimais arba kiti konsultantai, kurie padeda arba atstovauja prašytojui, įleidžiami arba jiems leidžiama dalyvauti pagal nacionalinę teisę ir jiems leidžiama laiku susipažinti su bylos informacija, kuria yra pagrįstas sprendimas.

- 25.1. Galioja taisyklės, pagal kurias reguliuojama galimybė susipažinti su atitinkama bylos informacija.
- 25.2. Šios taisyklės yra aiškios ir viešai prieinamos.

7. MOKYMAS IR PAGALBA

26. Parengta sprendžiančiosios institucijos atitinkamų darbuotojų mokymo, susijusio su žiniomis ir įgūdžiais prieglobsčio srityje, programa.

- 26.1. Darbuotojai dalyvavo mokymo kursuose, susijusiuose su žmogaus teisėmis ir pabėgėlių teise ir Europos Sąjungos prieglobsčio *acquis*, įskaitant konkrečius teisinius standartus ir teismų praktiką.
- 26.2. Konkrečios specializacijos darbuotojai dalyvavo mokymo kursuose, susijusiuose su vaikų ir specialiųjų poreikių turinčių asmenų prašymų tvarkymu.
- 26.3. Darbuotojai parengti taikyti pokalbio metodus ir turi bendrųjų žinių apie aplinkybes ir patirtį, kuri galėtų daryti neigiamą poveikį prašytojo gebėjimui būti apklaustam.

27. Darbuotojams teikiama būtina ir tinkama parama.

- 27.1. Kiekvienas pareigūnas išsamiai ir laiku supažindinamas su jo funkcijomis, įskaitant supažindinimą su elgesio kodeksu.
- 27.2. Pagrindiniai mokymo kursai rengiami iš karto po įdarbinimo ir prieš bylas nagrinėjančiam pareigūnui pradėdant rengti pokalbius.
- 27.3. Reguliariai ir atsižvelgiant į poreikius rengiami žinių atnaujinimo mokymo kursai ir specialūs mokymo kursai.
- 27.4. Darbuotojai prireikus gali kreiptis patarimo į ekspertus konkrečiais klausimais, pavyzdžiui, susijusiais su medicina, sveikata, religija, vaikais arba lytimi.

PRAŠYMO NAGRINĖJIMAS

8. ASMENINIS POKALBIS

28. Jeigu prašytojas kviečiamas atvykti į asmeninį pokalbį, informacija apie asmeninį pokalbį prašytojui pateikiama tiesiogiai, aiškiai ir tiksliai.

28.1. Rašytiniame asmeniniame kvietime nurodoma bent informacija apie asmeninio pokalbio datą, laiką ir vietą.

29. Prieš asmeninį pokalbį kuo atidžiau išnagrinėjama bylos informacija.

29.1. Bylas nagrinėjantis pareigūnas gali susipažinti su bylos medžiaga likus pakankamai laiko iki pokalbio, kad galėtų jam pasirengti.

29.2. Kai įmanoma, pasirengimo metu atsižvelgiama į visus aspektus, kurie galėtų turėti įtakos pokalbio eigai, įskaitant bet kokius prašymus dėl konkrečios pokalbio rengėjo ir (arba) vertėjo žodžiu lyties.

29.3. Pasirengimo metu atsižvelgiama į visus aspektus, kurie yra svarbūs vertinant reikalavimą.

29.4. Bylas nagrinėjantis pareigūnas susipažįsta su atitinkama informacija apie kilmės šalį (IKŠ), kuri taikoma bylai, ir tai padaro prieš pokalbį.

30. Asmeninis pokalbis vyksta prašytojui suprantama kalba.

30.1. Veikia sistema, kuria užtikrinamas pakankamas vertėjų žodžiu, kurių paslaugomis galima pasinaudoti, skaičius.

30.2. Veikia sistema, kuria užtikrinama, kad vertėjai žodžiu turėtų būtinų žinių ir patirties, siekiant užtikrinti tinkamą bendravimą su prašytoju ir (arba) išversti dokumentus.

31. Pokalbių kambariai yra tinkami asmeniniams pokalbiams rengti ir juose užtikrinamas visiškas konfidencialumas ir saugumas.

31.1. Parengiamos vidaus gairės, skirtos pokalbio kambariui įrengti, visų pirma atsižvelgiant į specialiųjų poreikių turinčius prašytojus.

31.2. Parengtos konkrečios gairės dėl saugumo ir ekstremaliųjų situacijų, kurios gali susidaryti pokalbio metu.

31.3. Pokalbis vyksta atskirame kambaryje, kuriame prašytojas nėra viešai matomas.

31.4. Galioja parengtos vidaus taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad pokalbis nebūtų be reikalo pertraukiamas.

32. Pokalbio pradžioje prašytojui paaiškinamas pokalbio tikslas ir aplinkybės.

32.1. Pokalbio rengėjas prisistato prašytojui, taip pat kitiems pokalbio kambaryje esantiems asmenims ir paaiškina kiekvieno dalyvaujančio asmens vaidmenį.

32.2. Prašytojui būtina informacija pateikiama prieš pokalbio pradžią, įskaitant informaciją apie pokalbio tikslą, konfidencialumo principą, galimybę daryti pertraukas, prašytojo pareigas, galimybę pateikti atitinkamus dokumentus ir taikomą procedūrą, įskaitant pokalbio įrašymo arba ataskaitos apie jį parengimo būdą.

32.3. Po įvadinio asmeninio pokalbio etapo patikrinama, ar prašytojas ir vertėjas žodžiu supranta vienas kitą.

33. Sudaromos sąlygos tinkamai pokalbio eigai.

- 33.1.** Pokalbiui numatoma skirti pakankamai laiko, kad prašytojas galėtų pateikti visą informaciją, kurios reikia reikalavimui pagrįsti.
- 33.2.** Prašytojas ir vertėjas žodžiu raginami bet kuriame asmeninio pokalbio etape nurodyti bet kokias bendravimo ir (arba) supratimo problemas.
- 33.3.** Per pokalbį patikrinama, ar tinkamai suprasti su pagrindiniais aspektais susiję klausimai.
- 33.4.** Prašytojui suteikiama galimybė per visą pokalbį pateikti paaiškinimus dėl bet kokių galimų neatitiktikčių, prieštaravimų arba trūkstamos informacijos.
- 33.5.** Pokalbio rengėjas įsitikina, ar prašytojas prieš užbaigiant pokalbį nenori ko nors pridurti.

34. Prašytojo prašoma patvirtinti pokalbio stenogramos arba ataskaitos turinį, kai pokalbis nebeįrašinėjamas.

- 34.1a.** Pokalbio pabaigoje suteikiama pakankamai laiko stenogramai ir (arba) ataskaitai perskaityti, kad prašytojas galėtų žodžiu ir (arba) raštu patvirtinti turinį ir pateikti pastabas ir (arba) paaiškinimus.
ARBA
- 34.1b.** Prašytojui suteikiamas konkretus ir pagrįstas terminas, kad prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą, būtų galima žodžiu ir (arba) raštu patvirtinti turinį arba pateikti pastabas ir (arba) paaiškinimus.
- 34.2.** Bet kokios prašytojo pateiktos pastabos arba paaiškinimai, įskaitant bet kokį prašytojo atsisakymą patvirtinti turinį, įtraukiami į stenogramą ir (arba) ataskaitą arba prie jos pridedami.

35. Prašytojas tinkamai informuojamas apie kitus procedūros etapus.

- 35.1.** Bylas nagrinėjantis pareigūnas įsitikina, ar prašytojas suprato kitus procedūros etapus.

9. BYLŲ TVARKYMO SISTEMA**36. Visa su byla susijusi informacija tinkamai ir laiku perduodama atsakingam bylas nagrinėjančiam pareigūnui, siekiant užtikrinti, kad jis prieš surengdamas asmeninį pokalbį ir priimdamas sprendimą turėtų visą atitinkamą informaciją.**

- 36.1.** Veikia bylų tvarkymo sistema, kuri sudaro sąlygas su bylos dokumentais teisingai susieti bet kokią (naują) informaciją, įskaitant gebėjimą greitai rasti atitinkamą bylą ir (arba) nustatyti atsakingą bylą nagrinėjantį pareigūną.
- 36.2.** Galima stebėti laiką nuo bet kokios (naujos) informacijos gavimo iki momento, kai ji pasiekia atsakingą bylą nagrinėjantį pareigūną.

37. Bylų tvarkymo sistema padeda užtikrinti prašytojo asmeninėje byloje esančios informacijos konfidencialumą pagal BDAR.

- 37.1.** Galimybė susipažinti su asmens byla (elektronine ir popierine forma) kontroliuojama ir stebima, siekiant užtikrinti, kad su byla galėtų susipažinti tik atitinkami darbuotojai pagal principą „būtina žinoti“, kuris taip pat taikomas poreikiui susipažinti su bylos dokumentais, kurie yra susiję su panašiais profiliais ir (arba) sprendimais instruktavimo tikslais.
- 37.2.** Laikantis nacionalinės teisės aktų, parengtos aiškios ir visiems susijusiems darbuotojams prieinamos reagavimo į prašytojo, šeimos narių arba atstovų prašymus leisti susipažinti su bylos dokumentais taisyklės.

10. INFORMACIJA APIE KILMĖS ŠALĮ

38. Užtikrinama, kad bylas nagrinėjantys pareigūnai galėtų susipažinti su atitinkama ir naujausia informacija apie kilmės šalį.

	38.1. Parengtos būtinos techninės priemonės, kad bylas nagrinėjantys pareigūnai galėtų susipažinti su nacionalinėmis IKŠ platformomis ir (arba) kitomis susijusiomis platformomis arba tinklalapiais ir pan., kurie yra reikalingi jų kasdieniam darbui. 38.2. Bylas nagrinėjantys pareigūnai gali susipažinti su atitinkamų IKŠ nuorodų apžvalga, kuri gali būti naudinga nagrinėjant konkrečias prieglobsčio temas ir (arba) reikalavimus ir kuri reguliariai atnaujinama. 38.3. Veikia sistema, kuri padeda bylas nagrinėjančiam pareigūnui gauti atitinkamą patarimą ir prirėikus toliau nagrinėti su IKŠ susijusias temas. 38.4. Tais atvejais, kai parengiama nauja IKŠ ataskaita arba pateikiamas ar paskelbiamas atsakymas į užklausą, apie tai pranešama už prašymų nagrinėjimą ir sprendimų priėmimą atsakingiems darbuotojams.

39. Bylas nagrinėjantys pareigūnai mokomi susipažinti su reikalinga informacija ir ja naudotis.

	39.1. Bylas nagrinėjantis pareigūnas parengiamas veiksmingai ieškoti IKŠ ir atrinkti atitinkamą IKŠ iš įvairių tikslų šaltinių ir į ją atsižvelgti.

11. SUSIJUSIŲ DOKUMENTŲ VERTIMAS

40. Nustatomos dokumentų vertimo taisyklės, apie kurias pranešama prašytojams aiškiai nurodant, ko iš jų tikimasi ir kokias paslaugas suteiks institucijos.

	40.1. Jeigu prašytojui tenka pareiga išversti dokumentus, apie ją pranešama informuojant prašytoją apie prieglobsčio procedūrą prieš pateikiant prašymą arba jį pateikus. 40.2. Jeigu dokumentams ir (arba) vertimams pateikti taikomas terminas, prašytoją apie tai reikėtų tinkamai informuoti. 40.3. Siekiant išvengti nereikalingo procedūros vilkinimo, taisyklėse nurodomi vertimo terminai.

12. NUMANOMAS PRAŠYMO ATSIĖMIMAS

41. Nustatomas vidaus procesas, kuriuo užtikrinama, kad prašytojas būtų informuotas apie pareigų nesilaikymo pasekmes ir situacijas, kuriose laikoma, kad prašymas buvo numanomai atsiimtas.

	41.1. Bet koks prašymas pateikti esminę informaciją raštu ir (arba) žodžiu pateikiamas prašymo pateikimo etape arba asmeninio pokalbio metu. 41.2. Informuojant apie pareigą bendradarbiauti ir pateikti su prieglobsčio prašymu susijusią esminę informaciją taip pat reikėtų pranešti apie šių pareigų nesilaikymo pasekmes. 41.3. Kvietimas į asmeninį pokalbį prašytojui įteikiamas raštu. Kvietime, laikantis nacionalinės teisės ar praktikos, nurodomos neatvykimo laiku į asmeninį pokalbį be pateisinamos priežasties pasekmės. 41.4. Kai taikytina, prašytojas žodžiu ir (arba) raštu informuojamas apie slapstymosi arba išvykimo iš vietos, kurioje gyveno arba buvo laikomas, be leidimo pasekmes arba pareigos pranešti ar kitų pareigų, susijusių su pranešimu apie adresą pasikeitimą, nesilaikymo pasekmes.

42. Prieš sprendžiančiajai institucijai nutraukiant prašymo nagrinėjimą arba jį atmetant nustatomos apsaugos priemonės.

	42.1. Prieš paskelbiant apie prašymo nagrinėjimo nutraukimą arba atmetimą prašytojui suteikiamas pagrįstas terminas, kurį nustatė sprendžiančioji institucija ir per kurį prašytojas gali įrodyti, kad reikalavimų jis nesilaikė dėl nuo jo nepriklausančių aplinkybių. 42.2. Sprendime taip pat pateikiami prašytojo nurodytų reikalavimų nesilaikymo priežasčių nagrinėjimo rezultatai.

13. KUO GREITESNIS NAGRINĖJIMO UŽBAIGIMAS**43. Kiekvienas pirmąja instancija vykdomos prieglobsčio procedūros etapas vyksta nuosekliai, be nepagrįsto vilkinimo.**

	43.1. Galioja aiškus darbo srauto ir veiklos aprašymas, kuris padeda užtikrinti terminų laikymąsi. Darbo srautas reguliariai peržiūrimas ir (arba) tikslinamas. 43.2. Parengtos vidaus gairės, kuriose nurodomas tikėtinas įvairių procedūros etapų tvarkaraštis.

44. Asmeninis pokalbis organizuojamas taip, kad būtų užkirstas kelias nereikalingam vilkinimui.

	44.1. Asmeninį pokalbį numatoma surengti kaip įmanoma greičiau (pagal nacionalinę teisę) po prašymo pateikimo ir atsižvelgiant į 28 standartą. 44.2. Imamasi priemonių siekiant užtikrinti, kad pokalbis įvyktų kuo greičiau, jeigu yra kokių nors nenumatytų su sprendžiančiaja institucija susijusių aplinkybių. 44.3. Visos žinomos problemos, susijusios su vertimo žodžiu kalba, kuri bus vartojama per asmeninį pokalbį, nustatomos ir išsprendžiamos prieš asmeninį pokalbį, kad būtų rastos tinkamos alternatyvos. 44.4. Iš karto po registracijos ir prieš asmeninį pokalbį nustatomos visos būtinos priemonės, susijusios su specialiomis procedūrinėmis garantijomis, įskaitant asmeniniam pokalbiui tinkamiausio laiko nustatymą. 44.5. Suplanuotas asmeninis pokalbis prašytojo prašymu laikantis nacionalinės teisės aktų gali būti atidedamas tik jeigu pateikiamas pagrįstas pagrindimas.

45. Neišnagrinėtos bylos yra atidžiai stebimos ir tinkamai tvarkomos.

	45.1. Sukuriamas neišnagrinėtų bylų stebėsenos vidaus mechanizmas; stebima, kuriose vietose ir kaip ilgai jos nagrinėjamos skirtingais procedūros etapais. 45.2. Remiantis stebėsenos rezultatais, imamasi būtinų priemonių, siekiant sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių.

14. SPRENDIMAS

46. Nustatytas kokybės užtikrinimo mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad visuose sprendimuose būtų nurodyti pagrįsti faktiniai ir teisiniai motyvai.	
	<p>46.1. Leidžiama pasinaudoti paramos priemonėmis, siekiant padėti bylą nagrinėjančiam pareigūnui nurodyti oficialius sprendimo motyvus (pvz., kontroliniai sąrašai, rekomendacijos ir pan.).</p> <p>46.2. Bylas nagrinėjantis pareigūnas gali pasinaudoti sprendimo šablonu (-ais).</p> <p>46.3. Nustatyta kokybės kontrolės sistema, kurią taikant reguliariai peržiūrimi pokalbiai ir sprendimai, įskaitant grįžtamosios informacijos teikimą bylas nagrinėjantiems pareigūnams.</p>
47. Jeigu prašymas pateikiamas prašytojo nepilnamečio vaiko vardu, sprendžiančioji institucija ypatingą dėmesį skiria bet kuriems konkrečioms pagrindams, kurie vaikui gali būti taikomi atskirai.	
	<p>47.1. Bylas nagrinėjantiems pareigūnams pateikiamos konkrečios vidaus gairės, kaip atsižvelgti į lydimų vaikų padėtį.</p>
48. Prašytojui tinkamai pranešama apie sprendimą.	
	<p>48.1. Sprendžiančioji institucija nustato darbo srautą, siekdama užtikrinti, kad prašytojas būtų informuotas apie sprendimą per pagrįstą terminą.</p>
49. Prašytojas apie sprendimą informuojamas jam suprantama kalba.	
	<p>49.1a: Jeigu prašytojui apie sprendimą pranešama paštu, naudojantis elektroninio kurjerio paslauga arba per tarpininką, prie pranešimo pridedamas prašytojui suprantama kalba surašytas dokumentas, kuriame informuojama apie sprendimą.</p> <p>ARBA</p> <p>49.1b: Jeigu prašytojui apie sprendimą pranešama asmeniškai, informacija apie sprendimo rezultatą pateikiama jam suprantama kalba.</p>
50. Jeigu priimamas neigiamas sprendimas⁽⁶⁾, prašytojui pateikiama tiksli informacija apie galimybes ginčyti šį sprendimą.	
	<p>50.1. Prašytojui raštu pateikiama informacija, kaip ginčyti neigiamą sprendimą, įskaitant kompetentingos bendrosios kompetencijos ar specializuoto teismo, kuris turi įvertinti skundą, pavadinimą ir adresą, taip pat pagal nacionalinę teisę skundai dėl neigiamo sprendimo taikomus terminus.</p> <p>50.2. Prašytojas informuojamas apie stabdomąjį skundo poveikį, įskaitant informaciją apie tai, kaip pagal nacionalinės teisės aktus prašyti sustabdyti bet kokią išsiuntimo priemonę.</p> <p>50.3. Informacija, kaip apskųsti neigiamą sprendimą, pateikiama kartu su pranešimu apie neigiamą sprendimą, jei prašytojui ši informacija nebuvo pateikta ankstesniame etape.</p> <p>50.4. Informuojant apie tai, kaip ginčyti neigiamą sprendimą, atsižvelgiama į prašytojo specialiuosius poreikius.</p>
51. Prašytojui paprašius pateikiami paaiškinimai dėl pirmąja instancija priimto neigiamo sprendimo motyvų.	
	<p>51.1. Prašytojas gali kreiptis į kompetentingų institucijų darbuotojus arba kitus subjektus, kurie neigiamo sprendimo motyvus gali paaiškinti nevartodami techninės kalbos.</p>

⁽⁶⁾ Kai daroma nuoroda į neigiamą sprendimą, susijusį su pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusu.

15. INFORMACIJA APIE SPRENDIMO ATIDĖJIMĄ IR TOKIO ATIDĖJIMO PRIEŽASTIS IR (ARBA) TERMINUS

52. Stebėsenos sistema sudaro sąlygas nustatyti atvejus, kai sprendimas priimamas ne laiku.	
	52.1. Veikia sistema, kuri naudojama byloms, kuriose sprendimo negalima priimti per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo, stebėti.
53. Prašytojas informuojamas tais atvejais, kai sprendimas nebuvo priimtas per šešių mėnesių terminą.	
	53.1. Sprendžiančioji institucija žodžiu ir (arba) raštu informuoja prašytoją apie sprendimo atidėjimą.
	53.2. Paprašius žodžiu ir (arba) raštu pateikiama informacija apie sprendimo atidėjimo priežastis.
	53.3. Institucijoje galioja procedūra, per kurią galima greitai nustatyti sprendimo atidėjimo priežastį.

16. SPECIALIOS PROCEDŪROS

54. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė paspartintas procedūras, joje galioja darbo procedūros ir rekomendacijos, kurios sudaro sąlygas laikytis paspartintos procedūros pagrindų.	
	54.1. Valstybė narė yra sukūrusi tikrinimo mechanizmą, kad išsiaiškintų, kurioms byloms galima taikyti paspartintą procedūrą.
	54.2. Valstybė narė prireikus parengė vidaus gaires, kaip taikyti nacionalinėje teisėje aprašytus pagrindus.
	54.3. Valstybė narė netaiko arba nustoja taikyti paspartintą procedūrą, kai negali suteikti tinkamos paramos prašytojams, kuriems reikia specialių procesinių garantijų.
55. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė su nelydimais nepilnamečiais susijusias paspartintas procedūras, joje galioja darbo procedūros ir rekomendacijos, kurios sudaro sąlygas paisyti vaiko interesų šiomis sąlygomis.	
	55.1. Valstybė narė nustatė stebėsenos mechanizmą, skirtą nelydimų vaikų tapatybei nustatyti taikant paspartintas procedūras.
	55.2. Valstybė narė prireikus parengė konkrečias vidaus gaires, kaip taikyti kiekvieną su nelydimu vaiku susijusios procedūros paspartinimo pagrindą.
	55.3. Nustatytas kontrolės mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad paspartintos procedūros nebūtų taikomos nelydimiems vaikams tais atvejais, kai, taikant šias procedūras, negalima suteikti tinkamos paramos, kad būtų patenkinti specialieji poreikiai.
56. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė pagreintą procedūrą, joje veikia mechanizmai, kurie sudaro sąlygas laikytis nacionalinėje teisėje nustatytą terminų.	
	56.1. Valstybės narės nustatyti pagrįsti terminai yra trumpesni nei šeši mėnesiai, išskyrus atvejus, kai nacionalinėje teisėje nustatyta kitaip.
	56.2. Valstybė narė kontroliuoja ir stebi pagrindinius pagreintą procedūroje taikomus terminus.

57. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė priimtumo procedūras, joje galioja darbo procedūros, kurios sudaro sąlygas taikyti pagrindus, kuriais remiantis nusprendžiama, kad prašymas yra nepriimtinas.

- 57.1.** Valstybė narė yra sukūrusi tikrinimo mechanizmą, kad išsiaiškintų, kurioms byloms galima taikyti paspartintą procedūrą.
- 57.2.** Valstybė narė yra parengusi reikalingas vidaus gaires, kaip taikyti nacionalinėje teisėje aprašytus pagrindus.
- 57.3.** Nustatytas darbo procesas, kurį taikant patikrinama, ar kita valstybė narė jau suteikė tarptautinę apsaugą.

58. Priimamos nuostatos, kuriomis remdami prašytojai galėtų pareikšti savo nuomonę dėl priimtumo pagrindų.

- 58.1.** Prašytojas informuojamas apie tai, kad prašymas nagrinėjamas pagal priimtumo procedūrą, įskaitant konkrečių pagrindų nurodymą.
- 58.2.** Rengiamas asmeninis pokalbis, per kurį prašytojui užduodami konkretūs klausimai apie nepriimtumo kriterijus, atsižvelgiant į konkrečius lūkesčius, susijusius su kartotiniais prašymais.

59. Jeigu asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtumo rengiančios institucijos nėra sprendžiančiosios institucijos, asmeninį pokalbį rengiantys darbuotojai yra tinkamai parengti, kad galėtų įvykdyti šią užduotį.

- 59.1.** Darbuotojai baigė nacionalinės institucijos arba EASO surengtus būtinus pagrindinio mokymo kursus, visų pirma susijusius su tarptautine žmogaus teisių teise, Europos prieglobsčio *acquis* ir pokalbio metodais.

60. Jeigu asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtumo rengiančios institucijos nėra sprendžiančiosios institucijos, valstybė narė parengia vidaus rekomendacijas, kaip rengti asmeninį pokalbį dėl prašymo priimtumo.

- 60.1.** Su pokalbio rekomendacijomis gali susipažinti ir jas taiko atitinkami darbuotojai.

61. Nustatytas procesas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad kartotinis prašymas būtų nagrinėjamas atsižvelgiant į ankstesnių prašymų nagrinėjimo rezultatus.

- 61.1.** Už kartotinio prašymo nagrinėjimą atsakingas bylas nagrinėjantis pareigūnas gali susipažinti su visais anksčiau nagrinėtų bylų dokumentais.

62. Nustatyta preliminarus nagrinėjimo procedūra.

- 62.1.** Galioja vidaus gairės, kuriose nustatyta, kokius faktus galima laikyti nauja informacija arba faktiniais duomenimis, dėl kurių gerokai padidėja tikimybė, kad prašytojas atitinka tarptautinės apsaugos gavėjo sąlygas, išskyrus atvejus, kai tai pakankamai išsamiai nurodyta nacionalinėje teisėje.
- 62.2.** Surengiamas asmeninis pokalbis, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinę teisę leidžiama atlikti preliminarų nagrinėjimą, remiantis vien rašytiniais pareiškimais, išskyrus 40 straipsnio 6 dalyje nurodytus atvejus⁽⁷⁾.
- 62.3.** Valstybė narė informuoja prašytoją apie preliminarus nagrinėjimo rezultatus.
- 62.4.** Nustatytas darbo procesas, kuriuo vadovaujantis priimtinas kartotinis prašymas nagrinėjamas toliau taikant atitinkamą procedūrą.

⁽⁷⁾ PPD 40 straipsnio 6 dalis: „Šiame straipsnyje nurodyta procedūra taip pat gali būti taikoma tuo atveju, kai: a) išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalis, ir (arba) b) santuokos nesudaręs nepilnametis pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 5 dalies c punktą jo vardu buvo pateiktas prašymas. Tais atvejais 2 dalyje nurodytu preliminaru nagrinėjimu siekiama nustatyti, ar yra faktų, susijusių su išlaikomo asmens arba santuokos nesudariusio nepilnamečio padėtimi, kurie pateisintų atskirą prašymą.“

63. Jeigu valstybė narė pagal savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktus nustatė teisei pasilikti taikomas apribojimus kartotinio prašymo pateikimo atveju, nustatomas darbo procesas, kuriuo užtikrinamas negrąžinimo (angl. *non-refoulement*) principo laikymasis.

- 63.1. Veikia tikrinimo mechanizmas, kuris padeda nustatyti susijusias bylas.
- 63.2. Parengtos vidaus rekomendacijos dėl kiekvieno pagrindo.
- 63.3. Nustatytos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad būtų laikomasi negrąžinimo (angl. *non-refoulement*) principo.

64. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė pasienio procedūras, joje galioja darbo procedūros, kurios sudaro sąlygas numatyti tinkamus pasienio procedūros taikymo pagrindus.

- 64.1. Veikia sukurtas tikrinimo mechanizmas, kuriuo siekiama nustatyti atitinkamas bylas.
- 64.2. Valstybė narė netaiko arba nustoja taikyti pasienio procedūrą, kai negali suteikti tinkamos paramos prašytojams, kuriems reikia specialių procesinių garantijų.

65. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė pasienio procedūras, joje galioja darbo procedūros, kurios sudaro sąlygas paisyti vaiko interesų.

- 65.1. Valstybė narė nustatė stebėsenos mechanizmą, skirtą nelydimų vaikų tapatybei nustatyti taikant pasienio procedūrą.
- 65.2. Valstybė narė prireikus parengė konkrečias vidaus gaires, kaip nelydimiems vaikams taikyti kiekvieną atitinkamą pagrindą, numatytą PPD 25 straipsnio 6 dalies b punkte.
- 65.3. Nustatytas kontrolės mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad pasienio procedūros nebūtų taikomos vaikams, kai, taikant šias procedūras, negalima suteikti tinkamos paramos, kad būtų patenkinti jų specialieji poreikiai.

66. Jeigu valstybė narė savo nacionalinės prieglobsčio teisės aktuose nustatė pasienio procedūras, joje veikia mechanizmai, kurie sudaro sąlygas laikytis nacionalinėje teisėje nustatytų terminų.

- 66.1. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustatė pagrįstus terminus, taikomus pasienio procedūroje.
- 66.2. Valstybės narės nustatyti pagrįsti terminai yra trumpesni nei keturios savaitės.
- 66.3. Valstybė narė kontroliuoja ir stebi pagrindinius pasienio procedūrose taikomus terminus.
- 66.4. Nustatytos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad prašytojai, kurių prašymas nebuvo išnagrinėtas per keturias savaites, galėtų patekti į atitinkamos valstybės narės teritoriją.

67. Jeigu valstybė narė bylas nagrinėja prioritetine tvarka, nustatomi darbo procesai, kuriais užtikrinama, kad būtų nustatytos ir pagal taikytiną procedūrą išnagrinėtos atitinkamos bylos.

- 67.1. Valstybė narė yra sukūrusi tikrinimo mechanizmą, kad išsiaiškintų, kurioms byloms galima taikyti paspartintą procedūrą.
- 67.2. Valstybė narė parengė būtinas vidaus gaires, kaip nustatyti prioritetus vykstant procedūrai.
- 67.3. Valstybė narė kontroliuoja ir stebi pagrindinius terminus, kurie taikomi nagrinėjant prioritetinius prašymus.

17. TARPTAUTINĖS APSAUGOS PANAIKINIMAS

68. Nustatytas darbo procesas, kurį taikant išaiškinama nauja informacija arba išvados, iš kurių galima matyti, kad reikia iš naujo išnagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos.

- 68.1.** Sprendžiančioji institucija sukūrė bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis administracijomis ir (arba) kitomis valstybėmis narėmis mechanizmą, siekdama užtikrinti, kad būtų surinkta susijusi nauja informacija arba faktiniai duomenys, iš kurių galima matyti, kad reikia iš naujo išnagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos galiojimą.
- 68.2.** Nustatytas darbo procesas, kuriuo užtikrinama, kad tiksli, naujausia ir svarbi IKŠ, susijusi su atitinkamų asmenų kilmės šalimi ir gauta iš įvairių šaltinių, būtų prieinama atitinkamiems bylas nagrinėjantiems pareigūnams. Taip siekiama išsiaiškinti naują informaciją arba faktinius duomenis, iš kurių galima matyti, kad esama priešasčių iš naujo nagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos galiojimą.
- 68.3.** Valstybė narė nustatė mechanizmą, kad įvertintų, ar nauja informacija arba faktiniai duomenys yra pakankami, kad būtų galima iš naujo nagrinėti suteiktos tarptautinės apsaugos galiojimą.

69. Nustatytas darbo procesas, kuris sudaro sąlygas laikytis tarptautinės apsaugos panaikinimo sąlygų.

- 69.1.** Sprendžiančioji institucija prireikus parengė vidaus gaires, kaip taikyti sąlygas, kuriomis tarptautinė apsauga gali būti panaikinta, kaip nurodyta PD, ypatingą dėmesį skiriant bendrajam konfidencialumo principo laikymuisi per prieglobsčio procedūrą.

70. Galioja nuostatos, kurios sudaro sąlygas prašytojams pareikšti savo nuomonę dėl pakartotinio tarptautinės apsaugos galiojimo.

- 70.1.** Prašytojas raštu informuojamas apie tai, kad jo tarptautinės apsaugos galiojimo klausimas nagrinėjamas pakartotinai ir kokia nauja informacija arba faktiniais duomenimis grindžiamas toks nagrinėjimas.
- 70.2a.** Surengiamas asmeninis pokalbis, per kurį tarptautinės apsaugos gavėjui užduodami konkretūs klausimai dėl naujos informacijos arba faktinių duomenų.
- ARBA**
- 70.2b.** Tarptautinės apsaugos gavėjui leidžiama raštu pateikti paaiškinimus, kodėl jo tarptautinės apsaugos statuso nereikėtų atšaukti. Nagrinėjančioji institucija privalo atsižvelgti į šiuos pareiškimus.

Susisiekti su ES

Asmeniškai

Visoje Europos Sąjungoje veikia šimtai „Europe Direct“ informacijos centrų. Arčiausiai jūsų esančio centro adresą galite rasti internete adresu https://europa.eu/european-union/contact_lt

Telefonu arba e. paštu

„Europe Direct“ – tarnyba, kuri atsakys į jūsų klausimus apie Europos Sąjungą. Su šia tarnyba galite susisiekti:
— nemokamu telefono numeriu 00 800 6 7 8 9 10 11 (kai kurie operatoriai šiuos skambučius apmokestina),
— įprastu telefono numeriu +32 22999696 arba
— e. paštu spustelėję šią nuorodą https://europa.eu/european-union/contact_lt

Informacijos apie ES paieška

Internetė

Informaciją apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje „Europa“ adresu https://europa.eu/european-union/index_lt.

ES leidiniai

Nemokamus ir mokamus ES leidinius galite atsisiųsti arba užsisakyti adresu <https://publications.europa.eu/lt/publications>. Kelias nemokamų leidinių kopijas galima gauti susisiekus su tarnyba „Europe Direct“ arba savo vietos informacijos centru (žr. https://europa.eu/european-union/contact_lt).

ES teisė ir susiję dokumentai

ES teisinę informaciją, įskaitant visus ES teisės aktus nuo 1952 m. visomis oficialiosiomis kalbomis, rasite svetainėje „EUR-Lex“ adresu <http://eur-lex.europa.eu>

ES atvirieji duomenys

ES atvirųjų duomenų portale (<http://data.europa.eu/euodp/lt>) suteikiama prieiga prie ES duomenų rinkinių. Duomenis galima parsisiųsti ir naudoti nemokamai komerciniais ir nekomerciniais tikslais.

■ Europos Sąjungos
leidinių biuras